Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...мнай 1921 оной ...рин 21-һээ гарана | № 17 (14039) | 1973 оной январиин 21, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Мүрысөөнэй дүн шалганабди

...АН-ҮДЫН АЙМАГ | ХЯАГТЫН АЙМАГ

...ХООРОНДОО ЯБАЛСАДАГ БОЛОГ ЛЭ

...н-Үдын ба Хяагтын ...удай хоорондоо мү... болоһоор хэдэн ...гэрбэ. Энэ үедэ тус ...удай экономико ни...үжэһэн, түрүү кол...совхозууд олошорһон

1972 ондо—СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн гүйсэһэн жэлдэ эдэ аймагууд урдаа табигдаһан зорилгонуудаа хэр зэргэ дүүргээб гэжэ сасуулан хаража үзэе.

	Улаан-Үдын аймаг	Хяагтын аймаг
...бүриһөө абтаһан ...аса (цент.):		
...һо тараян	9,0	10,7
...таабха	51,0	47,0
...щ	111,0	152,0
...эн	12.5	12,7
...э тушааха түсэбэй, ...ин дүүргэлтэ ...ц.):		
...оо тараян	95	98
...таабха	83	90
...щ	75	86
...ай паар хахалалга ...роц.):	69	87
...й ашаг шэ... ...г):		
...эн бүриһөө—...үн	2273	1710
...ин бүриһөө—нооһон	3,4	3,0
...я бүриһөө—үндэгэн	215	82
...э мал бүриһөө ...гдэһэниинь ...ой):		
...	84	74
...га	74	77
...оонхо	1503	2028
...тоо олошоруулха ...и дүүргэлтэ (проц.):		
...	106	108
... тоодо үнеэд	99,0	102
...	106,0	104
...ай	107,0	124
...у мори	91,0	107
...уу	96	114
...й тэжээл бэлэдхэхэ ...й дүүргэлтэ (проц.):		
...эн	55	54
...ос	39	35
...неплод	28	19
...дэ худалдаха ...й, нэмэлтэ даабаринн ...лтэ (проц.):		
...хан	105	107
...	100,8	95
...гэн	149	154
...һон	95	96

Эдэ дүнгүүдые сасуулаад үзэхэдэ, Улаан-Үдын аймагай ажахынууд үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэдэй һү шэмэ дээшэлүүлхэ талаар хяагтынхидһаа һайнаар хүдэлжэ, гүрэндэ һү худалдаха түсэб, нэмэлтэ даабаряа үлүүлэн дүүргээ. Улаан-Үдын аймагай колхоз, совхозууд үнеэн бүриһөө мүрысэгшэ аймагайхиһаа 500 гаран килограмм һү ехэ һааһан, зуун үнеэн бүриһөө 10 тугал олон түлжүүлһэн байна.

Зүгөөр Хяагтын аймагай ажахынууд адууһа малай, тэрэ тоодо үнеэдэй тоо олошоруулха талаар түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ гараа. Энэ талаар Улаан-Үдын аймагай колхоз, совхозууд зарим тэды гээгдэлтэй. Эдэ хоёр аймагууд гүрэндэ нооһо худалдаха түсэб, даабаря дүүргээгүй үлөө.

1973 ондо мүрысэгшэ аймагуудай урда ехэ зорилгонууд табигданхай. Эдэнэр мал ажалай болон газар таряалангай продукци ехээр абаха, бэлэдхэхэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан, тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалһан байна.

Улаан-Үдын аймагай ажалшад табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ **гектар бүриһөө 12,8 центнер орооһо, 85 центнер хартаабха, 180 центнер овощ, 350 центнер корнеплод, сабшалан дээрэһээ гектарай 17,2 центнер үбһэ абаха, үнеэн бүриһөө 2465 килограмм һү һааха, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха, үхэрнүүдэ гүрэндэ 350 килограммтайгаар** тушааха гэжэ шиндээд, 1973 ондо социалис мүрысөөгөө үргэлжэлүүлхээр Хяагтын аймагай хүдөөгэй ажалшадые уриһан байна. Энэ уряаень Хяагтын аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүл зүблөөндэ халуунаар хүлеэн абаһан байна.

Хяагтын аймагай колхоз, совхозууд 1973 ондо **гектар бүриһөө 12,0 центнер орооһо, 87 центнер хартаабха, 163,6 центнер овощ, 390 центнер корнеплод, сабшалангай гектар бүриһөө 16,5 центнер үбһэ абаха, үнеэн бүриһөө 1770 килограмм һү һааха, хонин бүриһөө 3,0 килограмм нооһо хайшалха, үхэрнүүдээ гүрэндэ 320 килограммтайгаар худалдаха** гэһэн уялга абаа.

Эдэ хоёр аймагууд хоорондоо мүрысэдэгшье һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ бэе бэедээ үсөөн ябалсаһан, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсаха талаар энэ гэхэ юумэ хээгүй байшоо. 1973 ондо малшад, таряашадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоод байхадаа энэ дутагдалаа усадхажа, мүрысөөнэй дүн квартал бүхэндэ согсолжо, хоорондоо ябалсажа, түрүү дүй дүршэлөө бэе бэедээ дамжуулха хэмжээнүүдые эдэ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд абаха бээз.

Улаан-Үдын аймагай «8-е Марта» колхозой хонишод түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй хурьга абалгада эрхим бэлэдхэлтэй оробо. Хэдыхэн хоногой туршада эндэ 100 гаран хурьгад абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Байгша ондо ахалагша хонишон 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьганһаа доошо бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэһэн социалис уялгатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ахалагша хонишон Б. А. Шмагин Жабравец гэгшэтэй һая гараһан хурьгадые хаража байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЗОРИЛГОМНАЙ БҮРИ ЕХЭ

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ манай заводой коллектив партиин ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые хүндэтэйгөөр хүлеэн абаба.

Табан жэлэй шиидхэхы 1973 ондо ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллаха, һайн шанартай, бага гаргашатайгаар ехэ продукци бүтээдэг болохын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уряаень халуунаар дэмжээд, социалис мүрысөөнэй дэлисэ бүри үргэдхэхэ гэжэ хүдэлмэришэд шиидэбэ.

Тогтоолой хэблэлдэ толилогдохотой хамта цехүүдэй начальнигууд, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатай суглаан үнгэргэгдөө. Коллективэй энэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонууд энэ суглаан дээрэ хараалагдаһан байна.

Манай коллектив социалис мүрысөөнэй үүргэ дээшэлүүлһэнэй ашаар энэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, продукциин шанар һайжаруулха, алмалта, арьбалалта хэхэ хэмжээ хараалба. Эдэ хэмжээ ябуулганууд коллективэй һаяын үдэрнүүдтэ баталан абаха 1973 оной социалис уялга дотор лаблагдаха юм.

Республикынгаа тогтоһонһоо хойшо гүйсэхэ 50 жэлэй ойдо ажалай бэлэг бэлдэхэ зорилго урдаа табибабди. Продукци бүтээн гаргаха, худалдаха хахад жэлэй даабарие июниин 25 болотор, жэлэй түсэбые декабриин 25 болотор дүүргэхэ арга боломжо бии байһаниинь тодорхойлогдоо.

1973 оной социалис уялгамнай бүри урид хараалагдаһан байгаа. Теэд һаяхан гараһан тогтоолой эрилтэтэй тэрэнээ зохилдуулха, дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялга абаха гэжэ хүдэлмэришэд шиидэбэ. Үнгэрһэн жэлэй үрэ дүнгүүд яһала һайн. 1971 онойхитой сасуулхада, ажалай бүтээсэ 19 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Продукци бүтээн гаргаха, худалдаха түсэб декабриин 13-да дүүргэгдэһэн байна.

И. ВАСИЛИНЕНКО.
прибор бүтээлгын заводой парткомой секретариин орлогшо.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ БАЯСХАЛАН

Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд, СССР-эй ойн баярай хүндэлэлэй социалис мүрысөөнэй амжалтанууд тухай ажалай рапортнууд союзна ба автономито республиканүүдһаа, хизаарнууд, областьнууд, национальна округууд, городууд болон районуудһаа, предприятинуудай, барилгануудай, колхозууд, совхозууд болон эмхи зургаануудай коллективүүдһээ, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдһээ, партийна ба ниитын эмхинүүдһээ, совет гражданинуудһаа ороһон байна. Совет хүнүүд Социалис Эсэгэ оронойнгоо түлөө омогорходог патриотическа мэдэрэлнүүдээ эдэ амаршалганууд, рапортнууд соогоо элирхэйлэн, Коммунис партиин, Советскэ правительствын политикые бүри дэмжэдэг тухайдаа, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхээр, шэн зоригто ажалаараа Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхээр бэлэн байдаг тухайдаа мэдүүлнэ.

Социалис оронуудтахи манай аха дүүнэр, ниитэ хэрэгэй талаар манай соратнигууд СССР-эй ажалшадые үнэн зүрхэнһөө амаршалаа. Коммунис ба хүдэлмэришэдэй, национально-демократическа, зүүнэй социалис партинуудһаа, уласхоорондын демократическа хүдэлөөнүүд ба эмхинүүдһээ, элдэб оронуудай правительствануудһаа, гүрэнэй ба ниитын ажал ябуулагшад болон гражданинуудһаа амаршалгын бэшэгүүд абтаһан байна. Үнгэрһэн 50 жэлэй турша соо Советскэ Союзай түйлаһан амжалтанууд эдэ амаршалганууд доторнь үндэрөөр сэгнэгдэнэ, манай орондо, совет арадта һайн һайхан хүсэлэнгүүд хэлэгдэнэ.

Сүлөөтэ арадуудай тэгшэ эрхэтэй, хани барисаатай, нягта холбоотой байха тухай Ленинэй суртал һургаалнуудай үндэһөөр национальна асуудал шиидхэлгын эрхим жэшээ бүхы дэлхэйдэ харуулһан социализмын түрүүшын оронтой һанал бодолоо үнэн зүрхэнһөө нэгэдэнхэй байһанаа хилын саанахи манай ханинар элирхэйлнэ. Совет гүрэнние — эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө сэхэ шууд тэмсэлшэ, арадуудай сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалые батаар хамгаалагша, империализмда эсэргүү бүхы түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэл болон нягта эмхидхэлэй түлөө хэлбэришэгүй тэмсэлшэ гэжэ эдэнэр тоолоно.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет арад ниитын һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулһан амаршалганууды эльгээһэнэйнь, һайн һайхан хэрэгүүдэйнь түлөө бүхы ажалшадта, партийна, Советүүдэй ба ниитын эмхинүүдтэ, предприятинуудай, колхозуудай, совхозуудай, эмхи зургаануудай коллективүүдтэ, Совет Армиин болон Флодой сэрэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ, коммунис байгуулалтадаа шэнэ амжалтануудые түйлахыень хүсэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет совет арадта, манай олон үндэһэ яһатантай гүрэн—Совет Социалис Республикануудай Союзда, Советскэ Союзай Коммунис партида амаршалганууд болон һайн хүсэлэнгүүдые эльгээһэн коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудта, национально-демократическа, зүүнэй социалис партинуудта, уласхоорондын демократическа хүдэлөөнүүд болон эмхинүүдтэ, правительствануудта, гүрэнэй ба ниитын ажал ябуулагшадта, хилын саанахи бүхы ханинарта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиум.
СССР-эй Министрнүүдэй Совет.

ЗАНШАЛТА, БҮХЭСОЮЗНА

Январиин 19-дэ Лихачевой нэрэмжэтэ Московско автозаводой соёлой ордон соо болоһон баярай суглаан оборонно-ниитын хүдэлмэриин бүхэсоюзна һарада зорюулагдаа.

ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай, СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай эмхидхэһэн энэ һара сэрэгэй частьнууд ба подразделенинүүдтэй профсоюзай, комсомолой, ДОСААФ-ай эмхинүүдэй холбоое улам бэхижүүлхэ, алдарта зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ дурлалгын, Эхэ ороноо хамгаалхаар хододоо бэлэн, тон һэримжэтэй байлгын мэдэрэл залуушуулда нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлхэ зорилготой юм гэжэ СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай гурба дахин Герой, авиациин маршал А. И. Покрышкин суглаан дээрэ хэлэбэ. Һарын үеэр тусхай темэтэй суглаанууд, кинофестивальнууд үнгэргэгдэхэ, сэрэгэй алдар солотой газарнуудаар аяншалганууд эмхидхэгдэхэ байна.

(ТАСС).

Ехэ һайшаал үүсхэбэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин үйлэдбэриин ээдэй национальна соведэй хүндэтэ түрүүлэгшэ, «Франци—Зүүн Европо» гэдэг комитедэй түрүүлэгшэ Жорж Вилье ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, Минскын оршондохи Заславль хотодо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневэй Франциин Республикын Президент Ж. Помпидутай хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй үрэ дүнгүүд ехэ удха шанартай гэжэ тэмдэглэбэ.

Франциин наймаашад Совет ороной ба Франциин дээдэ тушаалтадай уулзалгын дүнгүүдээр сэдьхэлээ хананхай байна гэжэ Жорж Вилье мэдүүлээ. Иимэ уулзалганuудые һайшаанабди. юундэб гэхэдэ, манай оронуудай хоорондын экономическа ба худалдаа наймаанай холбоое хододоо үргэдхэдэг гэбэ.

БЕРЛИН

ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ТҮСЭБ БАТАЛАГДАА

ТАСС

СССР-эй, ГДР-эй журналистнуудай холбоонуудай хоорондо 1973 ондо хэгдэхэ харилсаанай түсэб эндэ баталагдаба. КПСС-эй XXIV съездын, СЕПГ-гэй VIII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр хоёр холбооной эрхилдэг ябуулгые бүри эдэбхитэй болгохо гэжэ тус түсэб дотор хараалагдана.

ВАРШАВА

Протоколдо гар табигдаба

ТАСС

ПНР-эй ба Кубын правительственна делегацинуудай хоорондын хөөрэлдөөнүүдэй үндэһөөр, 1973 ондо хэгдэхэ худалдаа наймаан тухай протоколдо гар табигдаба. Польшо дизельнэ двигательнүүдые, зэр зэмсэгүүдые, судоверфьнүүд ба суднануудта шухала хэрэгсэлнүүдые Кубада худалдаха, тэндэһээ никелиин зүйл, хромово руда, саахар, цитрусово жэмэсүүдые худалдан абаха болоно.

ХЕЛЬСИНКИ

Олон ороной хабаадалгатай зүблөөн

ТАСС

Аюулгүй байдал хангалгын ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар зарлагдаха нийтээвропын зүблөөндэ бэлдэхэ зорилготой олон ороной хабаадалгатай зүбшэлэлгын ээлжээтэ пленарна заседани январиин 19-дэ болоо. Франциин, Сан-Мариногой, Кипрэй түлөөлэгшэд үгэ хэлэбэ. Удаадахи заседани январиин 22-то болохо.

...3 ондо баян ургаса абахын түлөө

...ЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ЭЗЭНБДИ

...-эй 50 жэлэй ойн тэм...эһэн түүхэтэ 1972 он ...бэ. Энэ жэлдэ колхозой...шүүд урдаа тохёолдо...рхэшэлнүүдые дабан ..., ажахыгаа саашадань ...хэ, гүрэндэ хүдөө ажа...одуктнуудые худалдаха ...даабаряа бэелүүлхэ та...э оролдолго гаргаа. ...хозой механизаторнууд, ...шад 8800 гаран гектарүс бүриһөө 10,8 центнер ... хуряажа, гүрэндэ та...артаабха, овощ худал...даабаряа үлүүлэн дүүр.... Мүн гүрэндөө 5017 ...р мяха худалдажа, урда ...һээ нэгэ мянга гаран ...р ехэ мяха тушаагаад, ...э, нэмэлтэ даабаряа ...эн байха юм. Тэрэшэ...рэндэ нооһо худалдаха ...дүүргэгдээ. Гансал һү ... худалдаха даабари ...үлэгдээгүй үлөө.

...рһэн жэлэйнгээ алдуу ...дабтангүй, шэнэ жэлэй ...шын үдэрһөө габшагай... ажаллажа, юһэдэхи та...элэй шиидхэхы гурбада...элэ бүри ехэ продукци ... гүрэндөө худалдаха, ...йнгоо үйлэдбэри улам ... зорилго урдаа та.... Колхознай бүхы дээ...тарилгын гектар бүриһөө ...онойхидо орбол 2 цент...ахуу ехэ таряа ургуул...ха гэжэ шиидэнхэй.

... ажалай болон газар ...лангай продукци урда ...ниһээ бүри ехээр абаха, ...дэ худалдаха бүхэсоюзна ...алис мүрысөө дэлгэрүүл...тухай КПСС-эй ЦК-гай, ...-эй Министрнүүдэй Со..., ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ...ай тогтоолнууд малшад, ...шадай эдэбхи, хэшээлые ...н үргэжэ, ажалшадые шэ...мжалтада зоригжуулба. ...үхэсоюзна социалис мүры...дэ оролсожо, хаба шада...а туршаха гэжэ шиидэ... таряашад, малшад колхоз...най олон болонхой.

...анай колхозой 5-дахи ...торно-таряан ажалай бри... (бригадирынь А. М. Но...рещенных) жэл бүри баян ...гаса абадаг дүршэл, шадабаритай юм. Нёдондо сагай уларилай хэды бирагүй байгаашье һаань, гектар бүриһөө дунда зэргээр 13,5 центнер шэниисэ амбаарта оруулаа һэн. Мүнөө энэ бригадын механизаторнууд болон бүхы ажалшад парти, правительствынгаа тогтоолдо харюу болгон, 1973 ондо баян ургаса абаха бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсохонь.

Тиихэдээ тэдэнэр 1000 гектар үрэһэнэй участогууд дээрэнээ 19.200 центнер таряа хуряажа абаха гэхэ гү, али гектарай 19,2 центнер ургаса абаха байһанаа мэдүүлээ. Мүн бригадынгаа бүхы 2650 гектар тарилга дээрэһээ гектарай 14 центнер ороо һо суглуулха уялгатай.

Тэрэнһээ гадна, бригадын механизаторнууд гектар бүриһөө 120 центнер хартаабха, 200 центнер кукурузын ногоо, 350 центнер корнеплод, сабшалангай гектар бүриһөө 16 центнер үбһэ һурилхэ юм.

Хартаабха, кукуруза, куузику ургуулха оньһожоруулагдамал тусхай звенонууд эндэ они. Жэшээнь, кукурузашад Н. А. Новокрещенных Н. Г. Истомин, хартаабхашан Г. Я. Шиханов, куузику ургуулдаг Г. Ц. Коротов гэгшэдэй даадаг звенонууд жэл бүри баян ургаса абадаг дүршэлтэй.

Энэ жэлдэ ногооной гурил гаргадаг агрегадые даагша Г. Ф. Истомин пунктдаа дүтэхэнэ 150 гектарта горох-обёосой холисо тарижа, гектарай 35—40 центнер ургаса абаад, тэрээгээрээ 300 тонно ногооной гурил гаргаха түсэбтэй.

Мүн эндэхи бэрхэ луговодууд аха дүү С. Я. болон А. Я. Арсентьевтэн 90 гектар сабшалангай га бүриһөө 18 центнер үбһэ хуряажа абахабди гэжэ найдуулаа. Луговодууд К. А. Чабаевский, И. И. Захаров гэгшэд сабшалангай гектар бүриһөө хорёод центнер үбһэ һурилжэ абаха хүсэлтэй.

Колхозоймнай механизаторнууд, таряашад абаһан уялгаяа бэелүүлхэ, хэлэһэн үгэдөө эзэн байха гэжэ оролдоно. Үүсхэл гаргаһан бригадын механизаторнууд 1300 гектарта хабар, намарай паар хахалһан, мүнөө үедэ таряалан, сабшалан дээрээ 4720 тонно наг шэбхэ оруулһан байна. Хабарай тарилгын эхилтэр тэндэ үшөө 2000 тонно наг шэбхэ зөөжэ тарааха уялга абаа.

Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ трактор, машинануудаа февралиин 23 хүрэтэр заһабарилжа хүсэд бэлэн болгохо зорилго урдаа табинхай.

Колхозой 3-дахи бригадын механизаторнууд (бригадир И. П. Синицын) 1240 гектарай тус бүриһөө 18 центнер шэниисэ хуряахаар шиидээ.

Таряашад, механизаторнуудһаа колхозой малшадшье гээгдэнэгүй. Хаягай хониной фермэдэ эхэ хонидой 3 отара ородог. Тэдэниие ахалагша хонишод С. Санжалов, Л-Д. Юмов, Г. Санжиев гэгшэд даадаг. Эдэнэр бүгэдөөрөө 1973 ондо зуун хонин бүриһөө зуун хурьга томо болгохо, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,8 килограмм нооһо хайшалха уялга абанхай. Мүнөө эдэнэр түл абалгада түгэс бэлэн болонхой.

Тэрэ мэтэ колхозой һү һаалиин фермэнүүдэй, шахамалнуудай гүүртын, шубуунай фермын малшад дээгүүр уялгануудые хараалжа, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоһон байна. Жэшээнь, колхозой түрүү һаалишан Е. Ж. Цыдыпова нёдондо үнеэн бүриһөө 2895 килограмм һү һаажа, колхоз, аймаг дотороо эрхимлээд, энэ жэлдэ гурба мянгатанай тоодо орохо хүсэлтэй.

Таряашад, малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхынь тула колхозой правлени, партком бүхы хүсөөрөө туһалха, тэдэнэртэ һайнаар ажаллаха арга олгохо гэжэ оролдохо байна. Иигэжэ хамтынгаа хүсөөр шэнэ амжалта түйлажа, түрэл республикынгаа 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха байнабди.

Н. ЮМСУНОВ.
Бэшүүрэй аймаг.

АЖАХЫДАА ЭРХИМЛЭНЭ

Зэдын аймагай «Мир» колхозой хоёрдохи отделениин малшад үнгэрэгшэ жэлые ажалай һайн дүнгүүдтэйгээр дүүргэбэ. Эбэртэ бодо малай тоо толгой олошоруулха түсэб 100 процент дүүргэгдээ. Тиихэдэ 307 үнеэнһээ 232 тугал абтаба. Энэ отделениин хоёр фермын һаалишад 4985 центнер һү һаажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Гүрэндэ 3732 центнер һү түсэбэй ёһоор худалдаха байбал, тэрэнэе 4322 центнертэ хүргөө.

Отделени соо Д. Банзаракцаевай даадаг дүрбэдэхи фермын һаалишад илангаяа һайнаар ажаллажа, 2410 центнер һү һааха түсэбөө 69,5 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Тус фермын һаалишад Намжилма Гармаева, Валентина Колодина, Долгоржаб Цыденова, Сурун Дашиева гэгшэд абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Эдэ нүхэд отделени соогоо эрхимлэжэ ябана.

Мүнөө үбэлжэлгын үедэ энэ фермын үнеэдтэ һолоомо болон бэшэшье бүдүүн тэжээл хэршэгдэжэ, һайнаар бэлэдхэгдэжэ үгтэнэ. Энэ хүдэлмэридэ Геннадий Колодин, Бальжинима Дылыков гэгшэд оролдосотойгоор хүдэлнэ.

Малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эндэхи малшад эдэбхитэйгээр оролсожо урдаа табиһан зорилгонуудаа урагшатай дүүргэхын түлөө бүхы шадалаараа оролдон ажаллана.

Д. БАДМАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Совет гүрэн Баруун Сибириин нефтиин промышленностиин хүгжэлтэдэ 5 миллиард түхэригһөө үлүү мүнгэ юһэдэхи табан жэлдэ гаргашалха байна. Эндэ нефтиин 90 уурхай нээгдэнхэй. Самотлорско уурхай тэдэнэй дунда эгээн түрүүшын һуури эзэлнэ. Самотлор нуурай уурхай соо хадагалагдаһан «нюусаһаа» 21 миллион тонно шэнгэн түлишэ 1972 оной эхинһээ хойшо абтаа. 1975 ондо Баруун Сибириин үгэхэ 120—125 миллион тонно нефтиин хахадынь Самотлорой хубида хүртэхэ юм.

Советскэ Союз доторхи нефтиин уурхайнуудые нээхэдэ түрүү дүй дүршэл, шэнэ оньһон техникэ, оньһожоруулга ба автомат аргаар үйлэдбэри эрхилхэ ба нэбтэрүүлхэ арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. 1973 ондо Сибириин нефть ороной Европын хубида таһалгаряагүйгөөр дамжуулагдаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Самотлор Альметьевск» гэжэ нефтепроводой барилга.

(АПН-эй корр.).

ТУРШАЛГА ЮУ ЭЛИРҮҮЛЭЭБ?

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай колхоз, совхозууд тараалангайнгаа газар эзэн ёһоор, һайнаар, агротехническэ бүхы заабарине хазагайруулангүй элдүүрилһэнэй ашаар ороохо тараанай баян ургаса хуряадаг болоо. Жэшээлбэл, Буряадай АССР-эй ажахынууд долоодохи табан жэлэй туршада жэл бүри дунда зэргээр 418,2 мянган тонно тараа абаһан һаа, удаадахи наймадахи табан жэлэй хугасаада жэл бүри 470 мянган тонно ороохон хуряагдаһан байна. Тиигэжэ ороохо тараанай ургаса жэлдээ дунда зэргээр 12 процент нэмэһэн гэхэ гү, али 1961—1965 онуудта гектар бүриһөө 8,4 центнер тараан сутлуулагдаһан байбал, 1965—1970 онуудта республикымнай колхоз, совхозууд гектарай 9,1 центнер ороохо хуряагаа юм.

Ороохо тараанай ургасын жэл бүри нэмэжэ байһые юугээр тайлбарилалтайб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, колхоз, совхозууд таряалан дээрээ минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа, наг шэбхэ ехээр гаргажа тараахаһаа гадна, хабарайнгаа тарилга болон тараа хуряалгаяа түргэн болзорто дүүртэдэг болоо гээшэ. Игэжэ али бүхы ажалаа хаһа сагтань эмхитэйгээр ябуулхадань, ороохо тараан гээлтэ хоролтодо оронгүй, бүтэн бүринөөр абтана бшуу.

Буряад оронойнмай колхоз, совхозууд юһэдэхи табан жэлэй туршада гектар бүриһөө дунда зэргээр 14,1 центнер тараа хуряаха түсэбтэй юм. Теэд энэ харгалһан зорилгоёо бэелүүлхын тула ажахынуудай тарчашад, механизаторнууд урид хэрэглэһэн түрүү онол аргануудаа улам шэнэдхэжэ дэлгэрүүлхэһээ гадна, ажалаа шэнэ гуримаар эмхидхэхэ болоно. Тиихэдээ тараан ажалда хүдэлэгшэдэй салин хүлһэн абтаһан продукциин хэмжээгээр, мүн шанараар түлэгдэхэ байна. Иимэ арга нэн түрүүлэн таряашад, механизаторнуудай харюусалгыень дээшэлүүлжэ, ажалайнь журамые бэхижүүлнэ гээшэ.

Нёдондо хабар Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станци Ивалгын туршалгаүйлэдбэриин ажахын үрэһэ хүрэнгын тараа таридаг 1-дэхи отделенитэй хэлсээд, шан үгэлгэтэй түлөөһэ тусхай шэнжэтэй хоёр звено эмхидхэһэн бэлэй. Эдэ звенонуудыень үнинэй дүй дүршэлтэй механизаторнууд Г. Н. Голышев А. Г. Петров хоёр хүтэлбэрилхөөр томилогдоһон юм. Ороохо тараа ургуулжа хуряаха шэглэлтэй тус звенонуудта хэрэгтэй машина, техникэ даалгагдаһан байгаа.

Үнгэрһэн зун хэды ган гасуурай болоошье һаань, Г. Н. Голышевэй звено даажа абаһан 1705 гектар таряалангайнгаа гектар бүриһөө 11,7 центнер ороохо хуряажа абаа гэхэ гү, али түсэбөө 1,8 центнерээр дүүргээгүй. Харин А. Г. Петровой звено түсэбэй ёһоор гектар бүриһөө 14.4 центнер тараа ургуулха аад, гектарай 17,2 центнер ороохо абажа, даабаряа 3832 центнерээр үлүүлээ һэн.

Түлбэриин түлэгдэхэдэ, ажахын • тоосоондо ороһон Г. Н. Голышевэй звеногой гэшүүдтэ салин хүлһэнэйнь 1 түхэриг бүридэ 30,7 мүнгэн, харин А. Г. Петровой звеногой таряашадта 56 мүнгэн нэмэжэ түлэгдөө бэлэй. Тиихэдэ түсэбөө үлүүлһэн А. Г. Петровой хүтэлбэрилдэг звеногой гэшүүд шанда түлэгдэһэн 1 түхэриг бүридөө 5,9 мүнгэ нэмэжэ абаа юм. Игэжэ тус звенонуудай гэшүүдэй салин хүлһэн абтаһан продукциин шанараар ба хэмжээгээр түлэгдэһэн байна гээшэ.

Энээхэн жэшээ дээрэһээ абажа харахада, тусхай мэргэжэлтэй звеногой ажал бусадһаа эмхитэй, аша үрэ ехэтэй байһаараа онсо илгарна. Таряашад, механизаторнуудай хүдэлмэри игэжэ эмхидхэхэдэ, хүн бүхэн даалгагдаһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, оролдосотойгоор, саг болзортонь бүтээхые эрмэлзэдэг байһаниинь элирээ.

Иимэ звено гол түлэб өөрынь һайн дураар эмхидхэхэдэ таарамжатай. Тиихэдээ звено бүхэнэйнь гэшүүдэй мэргэжэл шадабарине хараадаа абаха болоно.

Игэжэ байгуулагдаһан звено бүхы ажалаа технологическа картынгаа ёһоор бүтээдэг байна. Заримдаа тарилга, хуряалгын халуун хаһын эхилхэдэ, звенонуудта хамһабариин хүсэн элсүүлэгдэхэ болоно. Хэрбээ али нэгэ звенонь хараалагдаһан даабаряа саг болзорһоонь урид дүүргэбэл, ажахынгаа хүтэлбэрилэгшэдэй дурадхалаар бусад звенонуудтаа ошожо туһалалсана. Тиихэдээ хэһэн ажалайнь бүхы гаргаша, мүн хамһалсажа байһан звеногой гэшүүдэй салин хүлһыень туһаламжа үзүүлжэ байһан звено түлэнэ.

Хэлсээтэ, шан үгэлгэтэй түлөөһэтэй, хэһэн ажалайнь хэмжүүрые согсолдоггүй тусхай мэргэжэһэн звеногой бүтээһэн хүдэлмэриин шанар үдэр бүри шалгагдадаггүй байна. Тиимэһээ звеногой гэшүүд даалгагдаһан ажалаа саг болзортонь, һайн шанартайгаар бүтээхые оролдоно.

Гэхэтэй хамта, звеногой ажалые игэжэ эмхидхэхэдэ, арга боломжонуудынь улам үргэдэжэ, бүхы комбайнуудынь урид эдеэшэһэн нэгэл полидоо хүдэлгэгдэнэ.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, тараан ажалай бригадануудай ажалые игэжэ эмхидхэхэдэ, алишье талаараа ашагтай байһаниинь энэ туршалга дээрэһээ элирнэ.

С. ЖАНЧИПОВ.
Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин экономикын таһагые даагша.

БИДЭ НЭГЭ БҮЛЭБДИ

Манай шэрэм шудхалгын цех Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой томохон цехүүдэй нэгэниинь юм. Хэдэн зуун хүдэлмэришэд түхэреэн сүүдхэ соо таһалгаряагүй шэрэм, булад хайлуулжа, локомотивуудта хэрэгтэй детальнуудые бүтээнэ. Хүдэлмэриин минута, секунда бүхэнние хүсэдөөр хэрэглэжэ хүдэлхые оролдонобди.

Манай шэрэм шудхалгын цехэй ахалагша технолог Иван Иванович Шкурко конвейер хэрэглэхэ гэһэн дурадхал оруулба. Энэ оньһон түхеэрэлгэ хэрэглээ һаа, сүүдхэдээ тормозой 5—6 мянган колодко бүтээн гаргахаар арга боломжо бии байба. Иван Иванович Шкуркогой зохёоһон проектээр цех соомнай конвейер тодхогдожо эхилээ бэлэй. Энэ хүдэлмэрие ахалагша технолог өөрөө хүтэлбэрилөө. Заримдаа бүхэли сүүдхээр цех соохоо гарадаггүй һэн. Богонихон болзор соо оньһон түхеэрэлгэ тодхогдожо, туршалга хэгдээ. Хэб хэхэ, шэрэм шудхалаануудые хэб соохоо гаргажа абаха ажал сүм оньһожоруулагдаа. Халаан тормозой 3100—3200 колодко бүтээн гаргадаг болонхойбди. Ахалагша технологой оролдолго шадабариин ашаар лэ иимэ бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэ цех соомнай тодхогдоо. Хэб хэхэ, шэрэмээр шудхалаа хэхэ ажалһаа олохон хүдэлмэришэд сүлөөлэгдэжэ, бэшэ ажалда табигдаһан.

Иван Иванович Шкурко бэшэшье олон дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, бар хүсөөр хэдэг ажал оньһожоруулһан байха юм. Шэрэм хайлуулдаг пеэшэндэ түмэрэй хаядаһа хэхэ ажал бэрхэшээлтэй һэн. Тэрэ хаядаһа тачкаар зөөхэдэ нобшо, удаан бэлэй. Иван Ивановичай оролдолгоор эндэ электрын элшэ хүсөөр ябадаг тэргэ хэрэглэгдэһэн, хоёр хүдэлмэришэн энэ ажалһаа сүлөөлэгдэһэн юм.

Иван Иванович Шкурко Днепр мүрэн шадар түрэһэн украин яһанай хүн юм. Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнда хабаадалсаа. Дайнай дүүрэхэдэ манай Буряад орон ерэжэ, паровоз вагон заһабарилгын заводто хүдэлхөөр ороо бэлэй. Улаан-Үдын Железнодорожно техникумдэ үдэшэндөө һуралсажа, технологой мэргэжэлтэй болоод, манай Буряад орондо олон жэлэй туршада амжалтатай һайнаар хүдэлжэ байна.

Ахалагша мастер Иван Степанович Гринчук манай паровоз-вагон заһабарилгын заводой барилгада Украинаһаа комсомолой путёвкоор ерэһэн юм. 30-аад онуудай үедэ манай завод бодхоолсохоёо ород, казах, киргиз болон бусад олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд олоор ишшэ ерэжэ, дүй дүршэлөө дамжуулһан ба туһалһан. Энэ заводой барилга олон арадуудай халуун хани харилсаанай жэшээ болоһон юм. Иван Степанович Гринчук олон шэрэм шудхалгын цехэй корпус бодхоолсоһон намтартай. Буряадай газар дээрэ түрүүшын шэрэм хайлуулалсажа, дэлхэйн пролетарнадай агууехэ вождь В. И. Ленинэй дурасхаалта бюст шудхалсаа бэлэй. Энэ бюст мүнөө заводой музей соо хадагалагдажа байдаг.

Молдован яһанай түлөөлэгшэ Е. Т. Котельников цехэймнай түрүү хүдэлмэришэдэй зэргэдэ ябана. Шэрэм шудхадаг эгээл харюусалгатай мэргэжэл шудалһан юм. Халаан бүриингөө даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, продукциингаа 98 процентые эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаажа байдаг.

Мастер Маркел Мантыковай участогта яхад, буряад, татар, ород, белорус яһанай түлөөлэгшэд хүдэлнэ. Участок халаан соогоо тормозой 2700 колодко шудхаха нормоёо 3100—3150-да хүргэдэг болоо. Эдэнэр амаралтынгаа үдэрнүүдые хамта үнгэргэдэг, кино, театрта ошодог, санаар һолжордог юм. Эдэнэй дунда ямаршье илгаа байдаггүй. «Булта нэгэнэйнгээ түлөө, нэгэн бултанай түлөө» гэһэн уряатайгаар ажаллана.

Манай цехэй коллектив һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, горсоведэй гүйсэдкомой Ойн баярай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа бэлэй. Шэрэм хайлуулха, шудхалаа хэхэ жэлэйнгээ даабари декабриин 21-дэ дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 700 тонно продукци үйлэдбэрилөө. Эдэ үдэрнүүдтэ манай заводой цехүүдтэ 1973 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн шэнэ хүсөөр дэлгэржэ байна. Манайшье цехэй хүдэлмэришэд үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, шэнэ уялга баталан абаа.

А. ТАПХАЕВ.

ФОТОРЕПОРТАЖ

ХАРЮУСАЛГАТА ХАҺА ОРОО

Январь һарын янгинама хүйтэн одооошье эхилжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Арбузовай эхэ хонидой отарада түрүүшын хурьгад мааралдажа захалба. Эгээл энэ үедэ Александр Шодоровой даадаг хонишодой бригадада туха сүлөөгүй, түл абалгынь халуун хаһа түлэг хүрэжэ ерэбэ. Бригадын хонишод шэнэ түл абалгадаа эртээнһээ хүсэд һайнаар бэлдэһэн тула мүнөө ямаршье бэрхэшээлһээ айнагүй.

— Отарадамнай 640 эхэ хонин бии. Гол түлэб январь, февраль һарада хурьгалха. Искусственна урэжүүлгын тэмдэглэлэй ёһоор, сүүдхэдэ 40—42 хурьган абтахаар багсаагдана. Энэ харюусалгатай хаһа — хурьга абалгаяа хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар үнгэргэжэ, даажа абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, хамтынгаа дун сагаан хонин һүрэгые бүри олон болгохын тула манай хонишод хаба шадалаа гарган ажаллаха — гэжэ Александр Шодоров манда мэдүүлбэ.

Энэ отарада эхэ хонидой эдихэ үбһэ тэжээл, тараа талханай зүйл хүсэд хүрэхөөр асарагданхай. Хурьгашадыньшье саг соогоо томилогдоһон байна. Һүүлэй мэдээгээр тус отарада түрүүшын 50-яад хурьган абтаад, түлжүүлэгдэжэ байнхай.

Малшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан Александр Шодоровой бригада байгша ондо хонин бүриһөө хурьга абажа, үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлхэ зорилготой. Мүнөөдэрэй байдал, ажал дээрэһээнь абажа тобшолходо, хэлэһэн үгэдөө лаб хүрэхэл ха гэжэ этигэмээр бэлэй.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Хурьгалха хонид. 2. (Зүүн гарһаа) хурьгашан Г. Петухов ахалагша хонишон А. Шодоров хоёр.

К. ГАБАЕВАЙ фото

Сэлэнгын аймаг.

Малшадай Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ жаг…

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн эхэ һайндэрые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн уряа доро дэлгэрһэн мүрысөөн колхозоймнай малшадай эдэбхи эрмэлзэл улам эршэдхээ. Манай колхоз гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха жэлэй дээшэлүүлэгдэһэн даабаряа арба нэгэн һара соо үлүүлэн дүүргээ. Нийтын адууһа малай тоо толгой олошоруулха түсэбшье бэелүүлэгдээ. Эдэнай барагдаһан жэлдэ зуун эхэ хонид бүхэнһөө 80 хурьга гэхэ гү, али бүхыдөө 13.772 хурьга түлжүүлжэ, толгой бүриһөө 3,2 килограмм ноохо хайшалан абажа, гүрэндэ ноохо тушааха жэлэйнгээ даабари дүүргээ.

Эхэ хонидые харууһалдаг хонишодой бригадануудые даагшаар коммунистнууд, комсомолшууд, нютагай Соведэй депутадууд томилогдонхой юм. Нёдондо эхэ хонидой 27 һүрэгэй долоо-

ЕХЭ ХЭРЭГ, ЕХЭ УЯЛГА

үдэрнүүдтэ үнеэд олоороо тугаллажа, һаалишье хараа байса дээшэлжэ захалаа. Мүнөө ажахын һү һаалиин гурбан фермэнүүдтэ үдэр бүри 19—20 центнер һүн һаагдажа, 18—19 центнерынь гүрэндэ тушаагдана.

Үнгэрһэн жэлэй бэрхэтэй байһаниинь бултанда мэдээжэ. Таряалан, сабшалан гандажа, ургаса урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һураггүй багаар абтаа. Гэбэшье малшаднай хүшэр хүндэ байдалһаа тунхарингүй ажаллана. «1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө малшадай Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй тогтоолтой малшаднай танилсаад байхадаа, тэрэние үнэн зүрхэнһөө һайшаажа, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гэжэ шиидээ. Ямар зэргын арга боломжотой байһанаа хамтынгаа суглаанууд дээрэ алишье талаһаань зүбшэн хэлсэһэнэй, элирүүлһэнэй удаа юһэ һарын туршада үнеэн бүриһөө 1.700 килограмм һү һааха гэһэн уялга абаа. Тиихэдэ Дээдэ-Һутайн фермын һаалишад 1.860 килограмм һаахабди гэжэ мэдүүлээ. Түрүү һаалишад Н. М. Сластина, Е. И. Назарова, Е. Ф. Сластина болон бусад тус тустаа үнеэн бүриһөө 2.000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахабди гэһэн уялгануудые абаа.

Залуу малые түргэн түлжүүлдэг, шахан таргалуулдаг гүүртын үхэршэд шахамалнуудайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые хоног бүхэндэ 900 граммаар нэмээжэ, 350 килограммһаа бага бэшэ татасатайгаар гүрэндэ худалдаха гэһэн уялга абанхай. Залуу мал шахан таргалуулдаг гүүртэдэ олон жэлдэ хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоһон А. А. Иванов шахамал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 1.000 граммаар нэмээжэ шадахаб гэжэ үгээ үгөө.

Колхозоймнай гол баялиг хадаа хонин ажал болоно. Жэл соо оруулдаг олзымнай хахадһаа эхэнхи хубинь энэ һалбариһаа абтадаг гээшэ. Ушар иимэһээ хонидойнгоо тоо толгой олошоршуулха, үүлтэрыень һайжаруулха, энэ һалбариһаа ашаг шэмэ элбэгээр абаха хэрэгтэ колхозой правлени, партийна комитет, мэргэжэлтэд болон бүхы хонишоднай анхаралаа онсо хандуулдаг. Хонишодниинь зуунай дабаа гаталжа, хонидойнгоо тоо толгойе хоёр дахин олон болгоһон зэргэтэй. КПСС-эй обкомой гэшүүн А. Ф. Сластинай хүтэлбэрилдэг бригадын хонишод зуун эхэ хонин бүхэнһөө 102 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 3,7 килограмм ноохо хайшалжа абаа. Тиигэжэ аймагай чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байха юм. Тиихэдэ Д. Ц. Нагмитовай бригадын гэшүүд зууһаа зуун нэгэ гэһэн үрэ дүнтэй, эхэ хонидой толгой бүриһөөнь 4 килограмм ноохо абаа бшуу.

Малшадай Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хабаадалсахадаа, хонишоднай шэнэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүхэнһөө дунда зэргээр 85 хурьга, томо хонидой толгой бүриһөө 3,5 килограммһаа доошо бэшэ ноохо абажа, гүрэндөө адаг 1.150 центнер хэмжээтэй ноохо худалдахабди гэжэ бэеэ уялгалаад байна. Энэнь түсэбһөө 70 центнерээр ехэ болохо ушартай. Ажахын ажалша бэрхэ түрүү хонишод Н. С. Фёдоров, И. Ф. Ковалёв, А. Ф. Сластин, Д. А. Цыбикдоржиев, Ч. Ц. Гомбоев, Д. С. Сангаев, Д. Б. Дашиев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг хонишодой бригадын коллективүүд дунда зэргээр хонин бүриһөө 4—4,4 килограмм ноохо, зуун эхэ хонин бүхэнһөө зууһаа үсөөн бэшэ хурьга абахабди гэжэ үгэеэ үгөөд байна. Бүхыдөө энэ жэлдэ — юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ хонидоймнай тоо толгой 35 мянганда хүргэхэ зэргэтэй.

Абаһан уялгаяа манай малшад дүүргэжэ шадаха арга боломжотой юм гү? Арга боломжо бии. Нэн түрүүн малаа һайнаар харууһалха ёһотой болоно. Тэжээлээ гамтайгаар, һайнаар буйлуулжа, шанаржуулжа гаргашалха зэргэтэйбди. Малшадай дунда Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай парти ба правительствын соносхоһон уряа зоригыемнай, хүсэл эрмэлзэлыемнай улам бадаруулаа, хүсэн дээрэмнай хүсэ нэмээгээ гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди. Зориһондоо хүрэхын тула түбхын түрүүндэ малшадай дунда эмхидхэлэй болон нийтэполитическэ хүдэлмэри үрэ ехэтэйгээр ябуулха, тэдэнэй ажаһуудалай, соёл болбосоролой үдэр бүриинь эрилтые жэншэдгүйгөөр хангажа байха шухала. Энэ талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ. Һү һаалиин фермэнүүдэй гүүртэнүүдэй, хонишодой бригадануудай коллективүүд дүршэл ехэтэй, оролдосотой хүдэ[л]лэгшэдөөр хүсэд ха… гэжэ хэлэхэ байнаб. … малшадтай газар… улаан булан шэнээр … рэгдэжэ, радиоприёмни… левизор табигдаа, ха… ойлгуулха агитаци ш… дээ, малшадай абаһан … нууд хадагданхай. Хү… риин үдэрэй гурим ш… зохёогдоо, малшадта … тэй болохо аптечкээр, … мэридөө үмдэхэ хуб… хангаабди. Автолавк… ногой малшадта айл… байха график табигда…

Малшадай дүршэл … бари дээшэлүүлхын, … наукын, түрүү дүй дүрш… туйлалтануудтай тани… хын зорилгоор мал… дунда зооветеринарна һ… салай хэшээлнүүд б… эхилээ. Үбэлэй һаран… туршада 35 хүн нэгэ… хоёрдохи классай ма… гэһэн разрядтай боло… раха юм. Ажахы дотор… рэгсэлдэ үлүүсэ ехэ… лай продуктнууд гаргаш… дадаг байһаниинь мэ… Тиимэһээ энэ асуудал… харалаа ехээр хандуул… жэ хэлсэнхэйбди. Ю… нимэ гаргашые үбэлэй … 3,6 процентээр доошол… гэһэн зорилго табигдаа.

Урда жэлнүүдэйхид… ходоо үбһэн болон бус… жээл һураггүй багаар … хэгдээ гэжэ дээрэ хэлэ… Адууһа малнай бүхы … тэжээлээр миин 26,5 … цент хангагданхай … Тиимэһээ килограмм … бүхэнние гамтайгаар, … һайнаар буйлуулжа … шалха, граммшье тэжэ… рэггүйдэ үрихэгүй … уряа доро малшаднай … лажа эхилээ.

Ажахын малшадай … мэргэжэлтэдэй дунда … лис мүрысөөн дэлгэр… Мүрысөөнэй гурим ш… зохёогдожо, хамтын зү… дээрэ баталагдажа, кол… тив бүхэнэй һонорто х… дэнхэй. Жэшээнь, үбэ… гын үедэ малайнгаа то… гой олошоруулха, прод… абаха, гүрэндэ худалда… сэб, уялгаяа дүүргэһэ… рысөөндэ эрхимлэжэ … һан һү һаалиин фе… правлениин, партко… профсоюзай комитедэй … жуулгын Улаан туг 50… хэригэй сэнтэй үнэтэ … тэйгээр барюулагдаха … Фермын коллектив кол… ажалай алдар солын д… тэ, Хүндэлэлэй самбар… шэгдэхэ байна. Һаали… дунда дэлгэрһэн мүры… түрүүлжэ гараһан. … һарануудта үнеэн б… дунда зэргээр 1.750 … граммһаа доошо бэш… һааһан һаалишанай … обог колхозой Хүндэ… самбарта, ажалай алдар… лын дэбтэртэ бэшэ… грамотаар, һарын сал… (үнэтэ бэлэг) шагна… зэргэтэй. Мүн иимэрхүү … шээтэй шангууд эрхи… жалта туйлаһан. Мүры… нэй гурим дүүргэһэн … шад, хонишод, үхэршэд, … буушад, мэргэжэлтэд … малшадай коллектив… барюулагдаха.

Бидэ, малшад, мэрг… тэд түрэл парти, пр… вительствынгаа ан… оролдолгодо харюу б… үшөө һайнаар ажал… абаһан уялгаяа нэрэтэ… лотойгоор дүүргэхэ … уг зорилготойгоор Бүхэ… на социалис мүрысөөнд… оролсобобди.

С. БАДМА…
Мухар-Шэбэрэй «Зна… Ленина» колхозой глав… зоотехник, правлени… гэшүү…

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН ТҮЛӨӨ

ПРОДУКЦИ ЕХЭЭР ҮЙЛЭДБЭРИЛХЭ АРГА БИИ

Шэнэ барилгануудта шухала хэрэгтэй продукци үйлэдбэрилдэг Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой коллектив арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ, ехэ продукци үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ оролдоно. Партиин XXIV съезд продукци үйлэдбэрилгые эрид ехэдхэхэ зорилго барилгын индустриин предприятинуудай урда табяа.

Заводой коллектив партиин энэ зорилгые бэелүүлэн, шифер үйлэдбэрилгые жэл бүхэндэ ехэ болгожо байһаар. Харин олон барилгануудай хэгдэхэтэй хамта бүри ехэ шифер хэрэгтэй болоно ха юм. Үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые элирүүлжэ, тэрэнээ продукци үйлэдбэрилгэдэ зорюулха гээшэ бүхы коллективэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй анхарха асуудал болоно.

Заводой коллектив СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсохо-доо, урдын жэлнүүдэйхиһээ бүри ехэ шифер үйлэдбэрилхэ, шанарыень һайжаруулха уялга абаһан байгаа. Хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа. Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээд, даабариһаа гадуур 320 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Түсэбһөө гадуур 1500 плитэ шифер үйлэдбэрилхэ гэжэ уялгаар хараалагдаһан аад, бодото дээрээ 3.000 плитэ шифер үйлэдбэрилэгдэһэн байна. 1971 онойхитой сасуулхада, продукци бүтээн гаргалга 4 шахуу процентээр дээшэлээ.

Шифер үйлэдбэрилэгшэд абаһан уялгаяа бүхы дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэһэн юм. Жэлэй туршада 5500 гаран тонно цемент, 700 тонно асбест, 2610 килограмм технологическа сэмбэ, 362,0 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн алмагдаһан байна. Завод технико-экономическа талаараа һайн үрэ дүн туйлаба. Продукци үйлэдбэрилгын өөрынь үнэ сэн хямдаруулһанай ашаар 185,0 мянган түхэригэй олзо доход даабариһаа гадуур абтаа. Ажалай бүтээсэ 5 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна.

— Техническэ дэбжэлтэ туйлаха гол шэглэл баримталаабди. Энэмнай бүхы коллективэй нэн түрүүн шиидхэхэ зорилгонь байгаа. Мүн хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ, мэргэжэл шадабарииень дээшэлүүлхэ асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулагдана, — гэжэ заводой главна инженер Геннадий Ефремович Филиппов хөөрэнэ.

Хуушан түхеэрэлгэнүүдээ шэнӭэр һэлгэхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха гэһэн шиидхэбэри хамтын зүбшэн хэлсэлгээр абтаа. Техническэ дэбжэлтын асуудалнуудые зүбөөр шиидхэжэ шадаагүй һаа, арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шадахагүй, ехэ шифер үйлэдбэрилжэ болохогүй байһые коллектив мэдэрээ. Тиигэжэ өөһэдынгөө хүсэ шадалаар үйлэдбэреэ шэнэдхэн байгуулжа эхилһэн юм. Энэ ажалые юунһээ захалааб гэхэдэ, бага бүтээсэтэй түхеэрэлгэеэ һэлгэһэн байна. Түрүүшээр багахан түхеэрэлгэ һэлгэжэ табяа. Шифер үйлэдбэрилхэ технологическа хоёр лини хабсарган табигдаа. Энэ лини хуушан түхеэрэлгэ, линиһээ һураггүй ехэ бүтээсэтэй юм.

Тиигэжэ үйлэдбэреэ оньһожоруулха, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ арга олгогдобо. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха гэһэн коллективэй тэмсэлынь ехэ ашаг үрэ үгэбэ. Гарай хүсөөр хэгдэхэ ажал үсадхагдаа, ехэ продукци бүтээн гаргагдаха болоо. Тиигэжэ нэгэ линиһээ 81,0 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ абтаһан байна.

Заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэреэ шэнээр зэбсэгжүүлхэ тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, жэл соо абадаг салин хүлһөө харюулдаг болохо гэһэн Улаан-Үдын авиазаводой инженер, техникүүдэй үүсхэлые дэмжээд, техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулха хэмжээ хараалһан юм. Эдэ хэмжээнүүд бодотоор бэелүүлэгдэжэ, урлан нарижуулгын үнэтэ дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ.

Энээнэй ашаар тэдэнэй абадаг салин хүлһэнэй 71,5 процентнь харюулагдаа. Эдэбхитэй урлан нарижуулагшад жэл соо абадаг салингһаа һураггүй ехэ экономическа ашаг үрэ үгэхэ урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Жэшээлхэдэ, заводой главна механик А. С. Наугольник жэлэйнгээ салин хүлһэ хоёр дахин үлүүгээр харюулха дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна.

Механическа цехэй мастер И. И. Смирновой дурадхалнууд үйлэдбэридэ ехэ аша туһатай байба. Крануудай таглаанууд түргэнөөр хэрэглэлһээ гарашадаг һэн. Таглаа бүхэн 90 түхэригэй, гадна заһабари хэгшэд тэдэнние һэлгэхын тула ехэ сагаа һалгадаг байгаа. И. И. Смирнов крануудые ондоо түхеэрэлгээр һэлгэхэ дурадхал оруулаа. Тэрэнь һайшаагдажа, жэлдээ 1000 түхэригэй алмалта хэхэ арга олгогдобо. Нүгөөдэ нэгэ дурадхалынь 750 түхэригэй алмалта үгөө.

Конвейернүүдые заһабарилдаг мастер И. А. Коношенкин эдэбхитэй урлан нарижуулагша юм. Тэрэ 5536 түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна. Хэрэглэгдэһэн тоһодолгын материал сэбэрлэһэнэй һүүлдэ тэргэхэнүүдые ба конвейернүүдэй гэнжэ тоһодохо гэһэн дурадхалынь 2000 түхэригэй ашаг үрэ үгөө.

Технологическа лини шэнэдхэн байгуулхада, заводто алишье талаараа ашагтай болоо. Ажал оньһожоруулхаһаа гадна, үйлэдбэриин культура дээшэлүүлхэдэ ехэ нүлөөтэй байба. Мүн бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал байгуулагдаа.

Шэнэ лининүүдые һаадгүйгөөр хүдэлгэхэ мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд заводто бэлдэгдэһэн байна. Тэдэнэр оньһожоруулагдаһан лини зүбөөр хүдэлгэжэ, бүтээсыень дээшэлүүлээ. Шифер үйлэдбэрилдэг машинын бүтээсэ час соо түсэбэй ёһоор 4854 плитэ юм. Хүдэлмэришэд тэрэние һайнаар харууһалжа, зүбөөр хүдэлгэжэ, часай туршада 4922 плитэ үйлэдбэрилдэг болоо. Заводой коллектив технологическа линиие бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, тэрэнһээ продукци абалгаар орон дотороо 2-дохи һууриda гараба.

Түрүү хүдэлмэришэд, олон халаан, бригаданууд социалис мүрысөөндэ амжалта туйлаһан байна. Шиферэй хабтагай үйлэдбэрилдэг машинада ажаладаг А. П. Колмаковой бригада түхеэрэлгээ һаадгүйгөөр хүдэлгэжэ, ехэ продукци бүтээжэ байгаа. Социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө энэ бригада СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Бригадын коллектив … лэйнгээ түсэбые үлүүлэн … гээд, даабариһаа гадуур 90… мянган плитэ шифер үй… бэрилһэн байна. Бригада… воо дотороо эгээл ехэ бүт… туйлаа. Транспортын це… коллектив һара бүхэндэ … барял үлүүлэн дүүргэжэ, … лэй туршада 4 дахин ту… һуурида гараа.

Шиферэй хабтагай үйлэ… рилдэг машинын маши… А. Г. Яковлев, оператор В. … Неб, хабтагай тайрагша Н. … Серебрякова болон бусад … рүүшүүл табан жэлэй хоё… хи жэлэй түсэбые болзорһ… холо урид дүүргэһэн бай…

Заводой коллектив жэлэ… кварталай хугасаада СССР… Барилгын материалнуудай п… мышленностиин министер… вын предприятинуудай ду… һаа түрүү һууринуудай н… эзэлжэ, министерствын б… профсоюзай ЦК-гай 2-… мүнгэн шанда хүртэһэн …

Табан жэлэй гурбадахи … лые дайшалхы ажалай … болгохо, һайн шанартай, … гаргашатай ехэ продукци … тээхэ гэһэн парти, правит… ствын уряае заводой кол… тив халуунаар дэмжэбэ. КПС… эй ЦК-гай, СССР-эй Мини… нүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй … лон ВЛКСМ-эй ЦК-гай һа… абаһан тогтоолые бэелүүл… 1973 ондо продукци үйлэд… рилгые ехэдхэхэ арга болон… тэдэнэр хараалжа байна.

И. ФЕДОТО…

ҺАРЫЕ „ЛУНОХОД“ ШЭНЖЭЛНЭ

Замбуулинай алас холын холбоо бэелүүлдэг центрһээ репортаж

«Луноход-2» гэжэ автомат станциин Һара дээрэ буунаһаа хойшо тэрээнтэй холбоо тогтоохо зорилгоор Газар дээрэһээ гурба дахин сохёо эльгээгдэһэн байна. Наран тээшэ тусхай батарейнууд залан шэглүүлхэ ба элшэ ехээр суглуулжа абахын тула угэ дууласатай, мөөрөй онгосо байра дээрээ эрьелдэбэ.

Гурбадахи сеанс январиин 17-до хэгдэһэн байна. Өөрөө ябадаг аппарат буудан районгоо хоёр часай туршада хүдэлөө. «Луна-21» станциин буулгын таһагта «Луноход-2» гэжэ аппарадай эртолгго тон һонирхолтой байба. Хоорондонь дүрбэн метр болохогүй зай үлөөд байгаа. Эдэ хоёр мүргэлдэхэнь ха гэжэ һанахаар . болобо. Теэд эди шэдитэ аппарадые тоти мэргэнээр залан дабшуулаа. Луноходой экипажай ехэ дүй дүршэлынь эндэ эли тодоор харагдаба! Залан жолоодогшод, штурманууд, командир юундэшьеб айтахагүй тэрэ аппарадые найдамтайгаар залажа, түргэнөөр эрьюулээ. Энэ машиные Газарай лунодром дээрэ хэдэн һарын турша соо дэмы туршаагүй байха. Тэрэниие тингэжэ залан дабшуулһанай һүүлээр ябадаг аппрадай дүрэ зураг буулгагдажа эхилээ. Бууха платформын зурагые, Һара дээрэ тэрэнэй бууһан газарые тон дүтэһөө абахын тула луноходой телекамерануудай нэгэн нээгдээ.

Энэ мэргэн аппарадай эди шэдиеэ хэр гаргажа байһаниинь — конструкторнуудые, инженернүүдые, харин Һара дээрэхи шоройн хэр бүхэ байһаниинь, физико-механическа бусад шэнжэнүүдынь эрдэмтэдые һонирхуулна.

— «Луноход-2» гэдэг аппарадые абаашаһан платформо ехэ хүнхэрэй эрмэг дээрэ бууһан байна,—гэжэ шэнжэлгэ хэдэг тусхай бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ Б. В. Непоклонов журналистнуудта хөөрэбэ. — «Луна-21» станциин буулгын таһагай тон зөөлэхэнөөр, дорьбоогүйгөөр Һарын нюруу дээрэ буухада, дүрбэн хүлэйнь нэгэнэйл амортизатор тулгалаад, нүгөөдэ гурбаниинь хүдэлөөшьегүй.

Зөөлөөр буулгаха оньһонууд тонно шахуу ашаатай томо платформын бууха скоростиие секундын хоёр метртэ хүрэтэр удаарууллаа. Гэхэ зуура парашютист тэрэнһээ таба дахин түргэнөөр газар дээрэ буудаг юм.

Һарын нюруугай хүрьһэ шоройе дайраһан «дорьбосо» дүшэн сантиметр дээрэһээ хүнэй һүрэхэдөө үзэдэг «дорьболгоһоо» һула байба.

Платформын бууха үедэхи дорьбосынь тон бага байһан ушар конструкторнуудые, инженернүүдые ехээр һонирхуулна. Тиимэл ушарһаа тэрээниие тодорхойгоор шэнжэлхэ гэжэ шиидхэгдээ. «Луноход-2» гэжэ аппарадтай холбооной гурбадахи сеанс эмхидхэхэ үеэр фото-телевизионно зурагууд буулгагдаа. «Луна-21» станциин бууха таһагай жэжэхэн деталнууд тэдээн дээрэнь харагдана. 'Түрүүшын тухайламжын ёһоор, тэдэ двигательнүүд лэ «онсо зөөлэхэнөөр» бууха ябадал хангаһан байна. Һарын хүнхэр соохи хүрьһэн жэжэ шулуунуудай түгдэрхэйнүүдһээ бүридэнхэй байба, — гэжэ Б. В. Непоклонов онсолон тэмдэглэнэ.

Наранай патруль гэжэ нэрлэмээр прибор өөрөө ябадаг аппарадай бууһан түрүүшын минутаһаа хойшо луноход дээрэ таһалгаряагүй хүдэлнэ. Энэ приборой туһаламжаар замбуулиндахи айхабтар ехэ хүсэтэй элшэнүүдэй урасхаалнууд бүридхэгдэнэ, шэнжэлэгдэнэ.

Иимэл түхэлэй түхеэрэлгэнүүд «Луноход-1», «Луна-19» дээрэ тодхогдоһон юм. Эдэмнай һүүлэй гурбан жэлэй турша соо эстафетэ дамжуулһан мэтээр Наран дээрэхи дэлбэрэлгые таһалгаряагүй адаглан шэнжэлжэ байдаг.

Наран дээрэхи онсо ехэ дэлбэрэлнүүдэй үеэр захагүй замбуулинай гүн сооһоо тарадаг түрибэлгүй ехэ хүсэтэй туяануудһаа үлүү гарама элшэнүүд Наран сооһоо сасардаг гээд тодорхойлогдонхой.

Тиин хоёрдохи совет луноходой вахта амжалтатайгаар эхилээ.

Д. ДМИТРИЕВ,
(ТАСС-ай тусхай корр.).

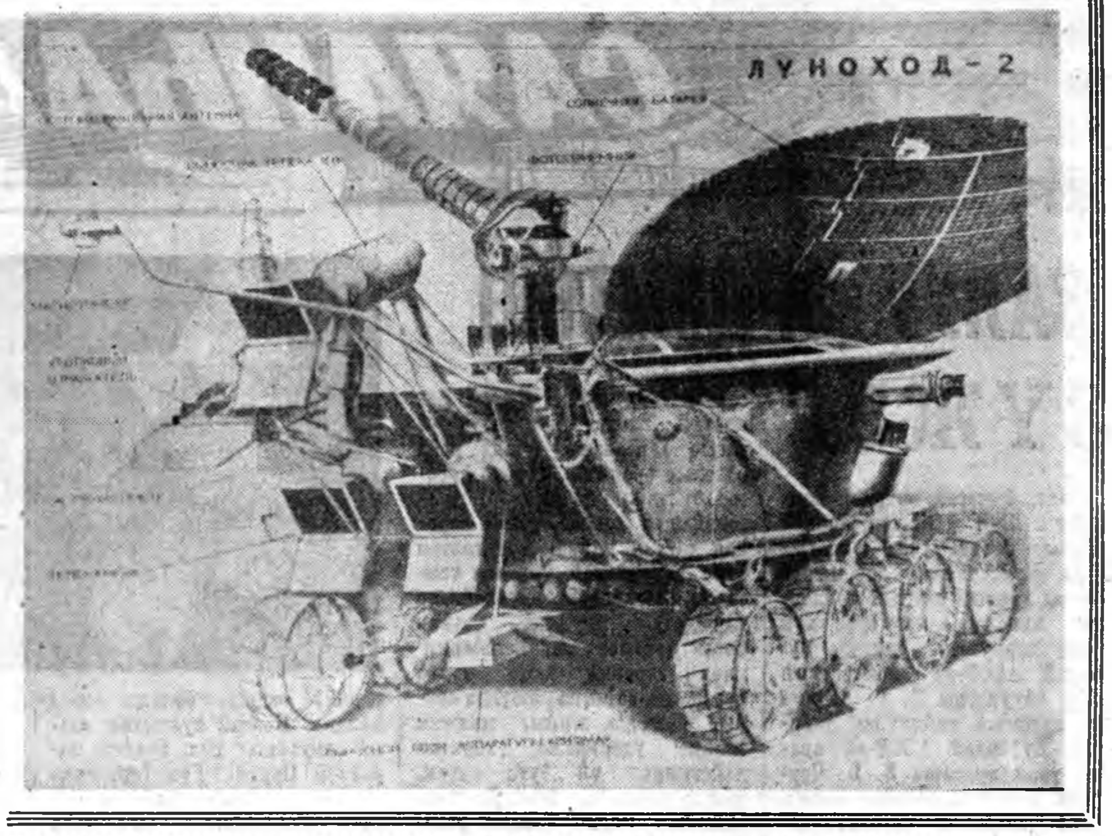

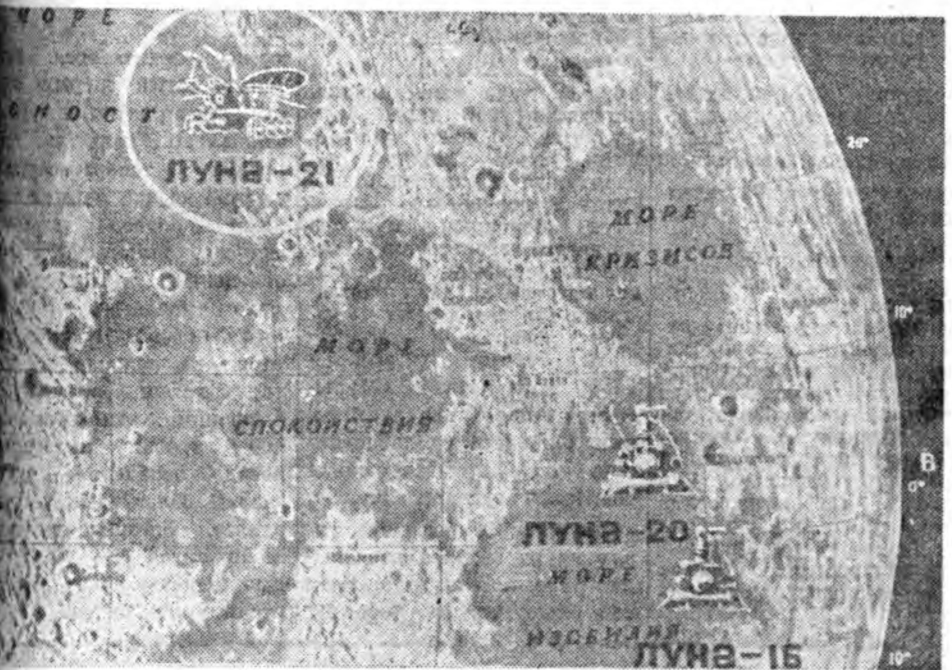

ЛАУРЕАДТА АЙЛШАЛБА

СССР-эй гүрэнэй шан олгогдоһон тухай мэдээсэлые Родион Щедрин гастрольдо гараад байхадаа дуулаа һэн. Композитор саяхан Владимирһаа ерэһэн байгаа. Дуушан Л. Зыкина, А. Вознесенский гэгшэдэй хабаадалгатайгаар тэндэ Щедринэй «Поэтори» гүйсэдхэгдэбэ. Композитор Щедринэй шэнэ концертын программа мүнөө бэлдэгдэжэ байнхай. «Ленин арадай зүрхэн соо» гэһэн оратори, «Гансашье инаг дуран бэшэ» гэһэн опероһоо хэсэгүүд тэрээндэ ороо. Эдэл зохёолнуудайнгаа түлөө композитор үндэр шанда хүртэһэн байна.

— Ходоодоо ябажа, шагнагшадтаар уулзадаг ябадал минии хүдэлмэриин гол хуби болоно. Зонтой уулзаха дуратай. Хүн зондо хүгжэм тон хэрэгтэй гэһэн бодол намда һэмэдэг, — гэжэ Родион Щедрин хөөрэдэг.

Ульяновскда композиторай айлшалһан тухай, В. И. Лениний 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан фестиваль тухай һанагдана. Ульяновскдахи уулзалганууд ехэл удхатай байгаа гэжэ Щедрин өөрөө тоолодог. Тэндэ композитор Ильичэй нютагаархидтай уулзаһан, концертнүүдтэ хабаадаһан, хүн бүхэндэ хүндэтэй нангин һанагдадаг ленинскэ дурасхаалта газарнуудаар ябаһан байна.

«Ленин арадай зүрхэн соо» гэһэн ораториие январиин үдэрнүүдтэ гүйсэдхэлгэ заншал болонхой. Ульяновскда бэшэһэн энэ зохёолдоо композитор бүхы бэлиг шадабаряа зорюулһан байна.

Композитор Щедринэй зохёолнууд Эхэ орондоо, арадтаа дурлаһан уран тиимэ удхатай байдаг. Тэрэ оронойнгоо байгаали, арадай дуун, хошон зугаада ехэ дуратай юм.

Москвагай консерваториин багшанар А. Свешников, Ю. Шапори гэгшэд арадай уран аялгада залуу хүгжэмшын дуратай байһые ехээр сэгнэдэг һэн. Залуу композиторай түрүүшын зохёол «Бүхэнтэйхэн морин» гэжэ балетонтохон, «Хатарыш, Семеновна» гэһэн ород арадай мэдээжэ дууе һониноор найруулан хэрэглэһэн фортепьянна концерт болоо юм.

Мүнөө Р. Щедрин хүгжэмэй ямаршье жанрай зохёол бэшэдэг композитор болонхой. Гансахан Москвагай Эхэ театрта Р. Щедринэй «Анна Каренина», «Бүхэнтэйхэн морин», «Кармен-сюита» гэһэн гурбан балет табигдана.

Композитор мүнөө сагай оперо тушаа һүүлэй үедэ нилээд бодомжолдог болонхой. С. Антоновой хүдөөгэй рассказуудай удхаар бэшэгдэһэн «Гансашье инаг дуран бэшэ» гэжэ оперо шэнээр зохёогоо. Урин зөөлэн уянгатай энэ зохёол мүнөөнэй шог дуунуудай аялгыы нугалбаритай, шэнэ оперно хүгжэмэй хүгжэлтын нэгэ алхам болоно.

— «Минии гансахан оперын иимэ үндэр шанда хүртэһэндэнь баяртайб — гэжэ Родион Константинович тэмдэглэнэ. — Шэнээр бэшэгдэһэн энэ опероминн мэдээжэ режиссер Борис Покровскиин хүдэлдэг Москвагай камерна хүгжэмэй театрай анхарал анхан татаһан юм. Мүнөө энэ оперые Ленинградай, Литвагай театрнууд табидаг болоо».

Хүгжэмэй эгээл хүшэр жанрые шэлэһэн композиторнуудта ямар бэрхэшээлнүүдэй ушардаг тухай Щедрин тогтон хөөрэнэ. Мүнөөнэй оперын хүнэй анхарал татама байхын тула авторнууд болон гүйсэдхэгшэдэй ехэхэн оролдолго хэрэгтэй гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ.

Композитор мүнөө өөрынгөө түсэб тухай хөөрэнэгүй. Гэбэшье тэрэнэй үгэнүүдһээ тухайлхада, композитор өөрынгөө эгээл шухала түсэбые оперотой холбоно гэжэ ойлгомоор. Удааншье сагай үнгэрөөгүй байтар, магад композитор Р. Щедринэй шэнэ оперые шагнахэ ааламди.

Родион Щедрин һаяхан дүшэн наһаяа гүйсэбэ. Дэмбэрэлтэйгээр тудажа түрэһэн үдэртэнь тэрээндэ СССР-эй гүрэнэй шан барюулагдаа.

(ТАСС).

Москва.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

ЭРХИМ АЖАЛААРАА СУУРХАНА

Улаан-Үдын аймагай Тарбагатай тосхондохи кондитерскэ фабрикын печени хэдэг цехэй Унита Денисовна Чебунинагай хүтэлбэрилдэг бригада эрхим ажалаараа коллектив соогоо суурхадаг болоһоор үнинэй. Энэ нүхэр энэ удаан саг соо хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай ехэтэй болонхой. Тиимэдэ бригадираар дэбжүүлэгдэһэн байгаа.

Нүхэр Чебунинагай бригадада найман хүн хүдэлнэ. Бултадаа эбтэй эетэйгээр ажалладаг, даабарита хүдэлмэридөө харюусалга ехэтэйгээр хандадаг юм. Хүдэлмэришэдынь бултадаа ажалша бэрхэнүүд, бэе бэедээ туһалжа байдаг заншалтай.

Үнгэрөөшэ жэлдэ фабрикын коллектив соо дэлгэрһэн социалис мүрысоондэ У. Д. Чебунинагай ударидадаг бригада ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэришэдэй дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө 1973 ондо эмхидхэхэ тухай партиин ЦК-гай, Совет правительствын, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые энэ бригадын гэшүүд һайшаан дэмжэжэ, мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Тэдэнэр жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ улам һайнаар хүдэлжэ, һайн шанартай ехэ продукци бүтээн гаргахын түлөө оролдоно.

Унита Денисовнагай бригадын гэшүүдэй бүтээһэн продукци ходоодоо һайн шанартай байдаг. Энэ нүхэр фабрикын хүдэлмэришэдэй дунда, мүн тосхондо ажаһуугшадай дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй.

З. ВЕСНИНА.

ХЭН ЗЭМЭТЭЙБ?

Гүнзэн уула Монгол орон Зэдын аймаг хоёрой хоорондо оршодог. Эндэ ретранслятор байгдажа, манай нютагай зоной һүүлшын хоёр жэлдэ сэнхир экранай һонирхолтой дамжуулгануудые хараха арга боломжо олдоһон юм. Теэд эдэ дамжуулганууд шанар муутай байдаг.

Нэгэ заримдаа телевизор хэһэйдоошье дуугархагүй, үгышье һаа экран дээрэ гансахан элдэб зурлаанууд иишэ тиишээ гүйлдэдэг заншалтай. Программын ёһоор дамжуулга 18 часта эхилхэ байбал, тэрэнь заримдаа 19—20 час болотор үгы байдаг. Январиин 6-най субботын үдэшэ «Ая-ганга» дамжуулагдаха байгаа. Хүдөөгэй хүн зон тэрэниие һонирхон харадаг. Удаан саг соо хүлеэгээбди.' «Ая-гангын» орондо гэнтэ Эрхүү хотоһоо концерт дамжуулагдашаба.

Январиин 8-да «Ко мне, Мухтар» гэһэн кинофильмын орондо «Крутой горизонт» гэжэ кино баһал Эрхүүһээ дамжуулагдаба. Иимэрхүү дутагдалнууд нэгэнтэ бэшэ дабтагдана. Хэнэй зэмээр дамжуулганууд иимэ муу шанартайгаар харуулагданаб гэжэ бидэндэ, телевизор харагшадта, огто ойлгогдоногүй.

Мүнөө үеын хүнүүд эрдэм мэргэжэлтэй болонхой. Арад зоной культурна эрилтэ жэлһээ жэлдэ ургана. Энэ асуудалаар Зэдын аймагай, республикын радио ба телевидениин комитедэй хүтэлбэрилэгшэд түргэн хэмжээ абтахаар болоо гэжэ һанагдана.

Д. БАДМАЕВ.

Зэдын аймаг.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

КАИР

А. Садат шалгалта хэхэеэ гараба

ТАСС

Египедэй Араб Республикын президент А. Садат Асуан ба Кена провинцинуудтахи египет армиин подразделенинүүдые шалгахаяа гараад, сэрэгэй асуудалнуудые зүбшэлдэг нютагай соведүүдэй гэшүүдтэй четвергын үдэр уулзаһан байна. Эзэмдэгдэһэн нютагуудые сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлдэ тэдэ соведүүдэй шиидхэхэ зорилгонууд ба египет граждаңинуудай дүүргэхэ үүргые тэдэнтэй зүбшэн хэлсээ. «Иджипшн газетт» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, А. Садат Кеныи граждан оборонын отрядуудай һуралсалда хабаадаба.

КАИР

Арабуудые хашана, мүрдэнэ

ТАСС

«Синайн хахад арал дээрэ байһан египет гражданинуудые · хашалга, мүрдэлгээ Израиль улам дэбэргэжэ байнхай»,—гэжэ Синайн губернатор Мухаммед Абдель Монейм аль-Арамани мэдүүлбэ.

Израилиин эзэмдэлгын засагаархид нютаг зоной тэсэхээр бэшэ, хүшэр байдал тохёолдуулна. Арабуудай ажалай зэмсэг хэрэгсэлнүүдые булян абана, ажал хэхэ арга боломжонуудыень хаһана, хүшэ хүртэхөөр бэшэ алба налогуудые ашана гэжэ тэрэ губернатор тусхайлан тэмдэглэбэ. Синайда эдеэ хоолой үнэ сэн зорюута хүндэрүүлэгдэнэ. Энээнһээ уламжалан, тэндэхи хүн зон үлэн хооһон байна, медицинскэ ямаршье туһаламжа үзэнэгүй. Эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаададаг гэжэ һэжэглэгдэһэн египет гражданинуудай 50 шахуу гэрые үнгэрэгшэ жэлэй февраль соо зада татажа хаяһан байгаа гэжэ, Уласхоорондын улаан хэрээһэнэй мэдээнүүдые үндэһэ болгон, аль-Арамани мэдээсэбэ.

«Вьетнамда эсэргүү США-гай дайе болюулха!» гэһэн эрилтэ Германиин Федеративна Республикын бүхы үнэн сэхэ хүнүүд табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дай буруушаалгын жагсаалда хабаадагша.

ТАСС-ай фотохронико.

ПАРИЖ

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

ТАСС

Франциин Компартиин Генеральна секретарь Ж. Марше Вьетнамай асуудал зүбшэхэ Париждахи зүблөөндэ хабаададаг ДРВ-гэй делегациин тусхай советник Ле Дык Тхо, ДРВ-гэй делегациин толгойлогшо Суан Тхюи гэгшэдтэй январиин 18-да ФКП-гэй ЦК-гай байшан соо уулзаа.

Хани ёһоной энэ уулзалга баатар габьяата вьетнам арадай үнэн зүб хэрэгтэ Францийн Коммунис партиин үзүүлжэ байгаа эдэбхитэй, ехэ дэмжэлгые лаблан элирхэйлхэ арга ФКП-гэй Генеральна секретарьта олгоо гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ.

РИМ

АМАРШАЛГЫН ТЕЛЕГРАММА

ТАСС

ГДР Итали хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоһонтой дашарамдуулан, Италиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Э. Берлингуэр Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккертэ амаршалгын телеграмма эльгээбэ. Энэ ябуулга Европодо хамтын аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ туһа хүргэхэ байха гэжэ тэрэ телеграмма доторнь хэлэгдэнэ.

Итали ГДР хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоһон тухай мэдээсэлые Италиин түрүү үзэл бодолто олониитэ һайшаан угтаа. Европодохи бодото байдал мэдэрһэн ябадал болоно гэжэ энэ ябуулгые нютагай хэблэл сэгнэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, ГДР-ые Италиин дипломатическа гуримаар мэдэрһэн ушар Европо түбидэхи шахардуу байдал һуларуулха, харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ туһа нэмэри болоно гэжэ «Унита» газетэ тэмдэглэнэ.

САНТЬЯГО

Чилиин президентын мэдүүлгэ

ТАСС

Чилидэ «Диктатура тогтоогдохоёо байна» гэһэншүү правительствада харша худал хуурмаг үгэнүүдые һүүлэй үедэ тараажа байгаа хархис талынхидай мэдүүлгэнүүдыень Чилиин президент Сальвадор Альенде эрид буруушааба. Национальна телевидениин корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, Чилидэ суглаанай, хэблэлэй ба мэдээсэлнүүдые дамжуулгын бүрин сүлөө хангагданхай юм гэжэ президент тэмдэглэнэ.

САНТЬЯГО

ЭСЭРГҮҮ ТАЛЫНХИД ГУУЛИЯА ГАРГАБА

ТАСС

Чилиин правительствада ороогүй партинууд сенадта олонхинь байжа экономическа гэмтэ ябуулгануудай түлөө хэһээхэ хэмжээнүүд тухай республикын президентын дурадхаһан хуулиин проектые баталуулбагүй. Энэ проект хонжоо наймаашадта, тэрэниие эмхидхэгшэдтэ эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй. Ороной конституциин ёһоор, хуулиин проект депутадуудай палатада хүргэгдэхэ ёһотой юм. Теэд правительствада ороогүй партинуудай түлөөлэгшэд тэндэ мүн олонхинь байна.

Эсэргүү талынхид президентын үүсхэл дэмжэхэеэ арсахадаа, хорото муухай зорилгоёо: хонжоо наймаа хамгаалдаг, хонжоошодые, эдеэ хоолой продуктнууд ба бусад шухала зүйл нюугшадые далдалдаг байһанаа үшөө дахин элишэлбэ.

НЬЮ-ИОРК

США-дахи БУҺАЛГААНАЙ ТЭМСЭЛ ҮРГЭДЭНЭ

ТАСС

1972 ондо Холбоото Штадуудта ангиин тэмсэл улам үргэдэһэн байгаа гэжэ Ажалай министерствын тунхаглаһан баримтанууд элирхэйлнэ.

Эдэ баримтануудай ёһоор, нёдондо жэл США-да 510 буһалгаан болоно, 1 миллион 700 мянган хүдэлмэришэн, алба хаагша эдээндэ хабаадаһан байгаа.

Барилгын промышленностьда эгээн олон — 300 буһалгаан үнгэргэгдөө. Автомобиль бүтээлгын промышленностьда ангиин шанга тэмсэл болоо.

Промышленна пролетариат американ ажалшадай тэмсэлэй манлайда ябана. Сиэтлэй булад хайлуулагшад, Сент-Луисай металлистнууд, Теннессидэхи алюминиин заводуудай хүдэлмэришэд, Нью-Джерсидэхи машина бүтээгшэд буһалгаалһан байха юм.

Салин хүлһыень дээшэлүүлхын, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулхын түлөө, юумэнэй сэнгэй таһалгаряагүй хүндэрэлгэдэ эсэргүүгээр американ ажалшад тэмсэнэ.

1973 оной эхиндэ буһалгаанай хүдэлөөн улам үргэдөө. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй түрүүшын үдэр США-гай элдэб районуудта 108 буһалгаан үнгэргэгдэжэ, 22 мянга гаран ажалшан тэдээндэ хабаадаһан байна.

ТОКИО

ДАХИНАА ХАШАЖА БАЙНА

ТАСС

США-һаа Япондо байдаг элшэн сайд Р. Ингерсолл Холбоото Штадуудтай худалдаа наймаа хэхэдээ үлүүсэ ехээр олзотодог байһанаа болюулха хэмжээ абахыень уряалжа, Японой правительствада хандаба.

Ингерсолл японо-американ харилсаанай асуудалнуудые правительстватаяа зүбшэлһэнэй һүүлээр һаяхан США-һаа бусажа ерэһэн байна.

Американ элшэн сайд Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр Р. Охиратай уулзахадаа, «японо-американ худалдаа наймаанай тэнсүүритэй тааруугаар эрхилэгдэхын тула шухала хэмжээнүүдые» абахыень Вашингтон Японһоо хүлеэнэ гэбэ.

1972 ондо Японтой США-гай хэһэн худалдаа наймаанай гарзань 4.200 миллион доллар болоһон байна.

Японой ба США-гай худалдаа наймаашадай түлөөлэгшэдэй Гонолулудахи зүблөөнэй һүүлээр хэдэн хоногой үнгэрөөд байхада, США-гай элшэн сайд иимэ ябуулга хэбэ. «Иенэй үные дахинаа буулгаха», «японо-американ экономическа харилсаа заһаруулха» зорилгоор худалдаа наймаагаа таарамжатай болгохо эрилтэ американ худалдаа наймаашад тэрэ зүблөөн дээрэ Японой үмэнэ табиһан байгаа ха.

ДЕЛИ

Буруушаалай демонстраци

ТАСС

Вьетнамда дайгаар орогшо США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушааһан ехэ демонстраци Баруун Бенгали штадай гол хото — Калькуттада болобо. Хотын түрүү үзэл бодолто демократическа олониитын хэдэ мянган түлөөлэгшэд, студентнэр, таряашад, хүдэлмэришэд Вьетнамда амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ дары гар табиха эрилтэ США-гай правительствын урда табиба, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствые мэдэрхэ уряатайгаар Индиин правительствада хандаба.

Вьетнам арадтай һанал бодолоо нэгэдэхэ ехэ кампани эмхидхэхыень Индиин түрүү үзэлтэ хүнүүдые уряалһан шиидхэбэри митинг дээрэ батален абтаа.

ПАРИЖ

ПАРИЖДАХИ ЗҮБЛӨӨН

ТАСС

Вьетнамай асуудал зүбшэлхэ Париждахи зүблөөндэ хабаададаг ДРВ-гэй ба США-гай делегацинуудай экспертнүүдэй ээлжээтэ уулзалга Париж шадархи Жиф-Сюр-Иветт хотодо болобо. Энээндэ ДРВ-гэй зүгһөө — ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Нгуен Ко Тхать, США-гай зүгһөө — США-гай гүрэнэй секретариин туһалагшын орлогшо У. Салливен гэгшэд хабаадаа.

ВАШИНГТОН

Сагаан байшангай түлөөлэгшын мэдээсэл

ТАСС

Национальна аюулгүйе сахилгын талаар США-гай президентын туһалагша Г. Киссинджер «Хэлсээнэй текст бэлдэхэ хүдэлмэреэ түгэсхэхэ зорилгоор» ДРВ-гэй делегациин тусхай советник Ле Дык Тхо гэгшэтэй Парижда хэдэг нюуса хөөрэлдөөгөө январиин 23-да һэргээхэ байха, гэжэ Сагаан байшангай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ВАШИНГТОН

„Шэнэ Вьетнамуудые“ тохёолдуулхагүй гэһэн эрилтэ

ТАСС

Гадаадын ба сэрэгэй политика бэелүүлхэдээ ороной хуулиин дээдэ зургаанай һанамжые хэрэгсээнгүй, правительствын зүгһөө үлүүсэ ехэ эрхэ түлөөлэлгэ хэрэглэдэг ябадал болюулха гэһэн эрилтэнүүд США-гай конгресс дээрэ улам шангаар табигдадаг боложо байнхай. Дж. Джавитс болон бусад хэдэн сенаторнуудай зүгһөө США-гай конгресстэ дурадхаһан хуулиин проект энэ ушарые элирхэйлэн гэршэлнэ, Холбоото Штадуудһаа ондоо тээгүүр сэрэгэй ябуулга хэхэһээ урид конгрессэй зүбшөөл абахыень США-гай правительствые уялгална. Тэрээнһээ гадна, Америкын сэрэгэй баазануудай бии байһан бусад гүрэнүүдтэй США-гай хэһэн бүхы хэлсээнүүдые сенат эсэслэн баталха ёһотой гэжэ тэрэ проект доторнь хэлэгдэнэ.

Хуулиин энэ проект «Шэнэ вьетнамуудые дахинаа тохёолдуулхагүй» гэһэн зорилготой, гэхэ зуура, Зүүн-Урда Азидахи дайе США-гай правительство конгрессэй зүбшөөлгүйгөөр үүдхэһэн юм гэжэ Дж. Джавитс сенат дээрэ мэдүүлбэ. Энэ проект «Манай орондо тон ехэ гэмтэл, гарза гаргаша, уйдхар гашуудал ушаруулһан һүүлэй арбаад жэлэй уршагта дайнһаа һургаал абаха» һэдэлгэ болоно гэжэ сенатор тэмдэглэбэ.

Дурадхагдажа байгаа хуулиин проект олон сенаторнуудай зүгһөө дэмжэгдэнэ, правительствын сэрэгэй ябуулгануудые сенаторнуудай үгэ дуугүйгөөр һайшаан дэмжэхэ дурагүй байһые гэршэлнэ.

ПАРИЖ

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд дайсанда эсэргүү сохилтоёо шангадхан, үнгэрэгшэ хэдэн сүүдхын турша соо байлдаанай хойто секторто, түбэй хада гүбээтэ нютагуудта, тэрэшэлэн Урда Вьетнамай ниислэл шадар ба Меконг мүрэнэй адагта эшээлһэн дахуул сэрэгүүдтэ эсэргүү шанга добтолгонуудые хээ.

Арадай сүлөөрэлгын хүсэнүүд Урда Вьетнамай хойто хубида, Куангчи провинцида, демилитаризованно зоноһоо урдуур 26 километртэ байһан сайгон сэрэгүүдые добтолоо. Тиихэдээ артиллерийскэ, минометно шанга сохилтонууд хэгдэһэн байна. Дайсан олон сэрэгшэдээ, техникээ алдаа. Тэрэшэлэн императорай урдын ниислэл Хюэ хотоһоо зүүн урдуур 3 километрэй зайда шанга байлдаанууд болобо. Түбэй хада гүбээтэ нютагуудта хүшэр байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Һүүлэй үдэрнүүдтэ Контум провинциин түб хотодо, тэрээнһээ хойгуурхи ба баруунхойгуурхи районуудта шанга тулалдаанууд болоһон байна. Сайгон сэрэгэй командованиин мэдэрһэнэй ёһоор, дахуул сэрэгүүдэй 23-дахи дивизиин частьнууд, патриодуудай добтолгоһоо уламжалан, хүндэ байдалда оронхой.

Сайгон шадар ба Меконг мүрэнэй адагта байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр.

США-гай авиаци Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэһэн районуудые бүри ехээр бомбодоно. Американ сэрэгэй командованиин түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, США-гай авиаци патриодуудай байһан газарнуудые добтолхо зорилготой ниидэлгэнүүдэйнгээ тооё үнгэрэгшэ сүүдхын турша соо улам олошоруулаа. Энэл үе соо «В-52» гэдэг стратегическэ бомбардировщигууд Урда Вьетнамай сүлөөлэгдэһэн районуудые 90 дахин бомбодожо, 2700 тонно бомбонуудые хаяа.

ПАРИЖ. (ТАСС). Камбоджын патриодууд Неаклуонг хотын районде, ниислэлһээ зүүн-урдуур 51 километртэ, пномпениин сэрэгүүдтэ туһалхаяа Сайгонһоо ерэжэ ябаһан бүлэг суднануудые буудаа. Тэрэл хотоһоо урдуур, Меконг мүрэнэй 24-дэхи километр участогые хинажа байһаар.

ПАРИЖ. (ТАСС). Лаосой хойто хубида үсэд шанга байлдаанууд болоно. Ороной урда хубидахи НОАЛ-ай сэрэгүүд Таиландын хилэ шадархи Себангфай гэжэ стратегическэ шухала центрые эзэлбэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ЗАЛУУ ЭРДЭМТЫН ЗҮЖЭГ

Хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат Ш-Н. Цыденжаповай «Сагаан Сэсэн» гэжэ зүжэгые Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай коллектив ниислэл хотынгоо хүн зондо харуулжа эхилбэ. Буряадай АССР-эй искусствын ажал ябуулагша Б. Г. Аюшин энэ зүжэгые найруулан табиhан, Буряадай АССР-эй арадай уран зураашэ Б. Б. Чернутов шэмэглэн гоёоhон байна.

Энэ зохёолой удхань, тобшоор хэлэбэл, иимэ: Манжиин хаан Монголой газар дайда болон баялигта обтожо, добтолон орохые hэдэнэ. Хомхой хободог сэдьхэлтэй, бури буртаг hанаатай хүнүүд энэ хатуу үе сагые хэрэглэжэ, баяд ноёд болохые оролдоно, хорото hоёогоо бултайлгажа эхилнэ. Арад зоной гүн сооhоо урган гараhан сагаан hайхан сэдьхэлтэн хара hанаатанай урдаhаа тэмсэжэ, hэшхэлгүй муухайгаар хардуулжа алуулна. Сагаан Сэсэн (артист М. Бальжинимаев), тэрэнэй хани нүхэд түрэл арадайнгаа аюулда орохые ойлгожо, юрын малшан зониие ударидажа, харатан дайсаниие үй бута сохин, тоонто нютагhаа hэегүй үлдэн намнана. Наран Гуагай эсэгэ Рабдан (артист Ч. Гуруев) хаанай урда hайзгайржа ябаhаар ганса басагаяа үхэлдэ хүргэнэ, тиигээд hүүлдэ «харатанай» «эдишэ» боложо өөрөө hалана. Налгай зулгыхан абари зантайшье hаа, эрэлхэг зоригтой Наран Гуа (артистка Л. Дугарова) инаг хайрата Сагаан Сэсэнэйнгээ ами наhа абархын түлөө оролдоно, хаанай шэрээе эзэлхые оролдожо ябаhан Эрдэниие (артист К. Мункуев) хутагаар хадхажа алана. Дайсадта алуулбашье hаа, арад зоной хэрэгэй түлөө оролдожо ябаhан хүнүүд хэзээдэшье хосорхогүй, мүнхэ «зула» мэтэ хододоо бадаран носожо ябаха гэhэн мэдэрэлдэ энэ зүжэгэй эсэс харагшадые хүргэнэ.

Гадна энэ зүжэг хоёр онсо шэнжэтэй байна. Нэгэдэхеэр, дээдэ угсаатанай зальхай ябадалhаа боложо тохёолдоhон ушарые хэрэглэжэ, автор ангиин тэмсэл харуулхые, геройнуудаа элдэб орёо байдалда оруулжа, харагшадай hонирхол татахые оролдоо гээшэ ха. Хоёрдохёор, буряад хэлэн дээрэ шүлэгөөр бэшэгдэhэн трагедиин буряад театрай сценэ дээрэ түрүүшынхеэ табигдаhаниинь hайшаалтай.

Зүгөөр искусство шэнжэлэгшэд, литературна шүүмжэлэгшэд энэ трагедиин байгуулалта, гүн удха, гол рольдо наадаhан залуу артистнарай бэлиг шадабари тухай өөhэдынгөө үгэ хэлэхэ юм бэзэ.

Б-Н. НАМДЫКОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: бэе бэедээ инаглан дурлалсаhан Сагаан Сэсэн (артист М. Бальжинимаев), Наран Гуа (артистка Л. Дугарова). Манжиин хаанай тагнуулшан—хамба лама—Галсан (Буряадай АССР-эй габьяата артист Г. Б. Бутуханов), тэрэнэй баруун гарынь болоhон, хара сэдьхэлтэ Гомбо (РСФСР-эй габьяата артист Г. Ф. Лосев).

К. МУНКУЕВАЙ фото.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ЕХЭ НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Һүүлэй үедэ манай республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотодо спортын олон зүйлнүүдээр зонын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүд үнгэргэгдэдэг болобо. Һаяар Улаан-Үдэ хотодо шатараар, хоккей наадалгаар зонын мүрысөөн үнгэргэгдэхэнь. Хотымнай спортын бүлгэмүүдэй энэ мүрысөөндэ хэр зэргэ бэлдэжэ байhан тухай харюусахыень Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитедэй түрүүлэгшэ Г. М. Сергеевтэ манай корреспондент хандаhан байна. Тэрэнэй харюу эндэ толилогдобо.

Асуудал: Шатараар зонын түрүү hуури эзэлхын түлөө болохо мүрысөөндэ али область, хизаар, автономито республикануудай спортсменүүд хабаадалсаха болоноб?

Харюу: Хэр угhаа хойшо манай Улаан-Үдэ хотын ажалшад хүндэмүүшэ гэжэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй спортсменүүдэй дунда мэдээжэ болонхой юм. Шатараар зонын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилхэ мүрысөөн РСФСР-эй дүрбэн — Череповецк, Липецк, Челябинск, Улаан-Үдэ хотонуудта нэгэ доро үнгэргэгдэхэ болоно. Тиин Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэхэ чааданда Россин Федерациин Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй хорёод область, хизаарнуудай, автономито республикануудай шатаршад хабаадалсаха юм.

Асуудал: Мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн шатаршад, зонын чемпионууд саашадаа хоорондоо наадаха болоно гү?

Харюу: Зоно бүхэнэй нааданда гол түлэб өөhэдынгөө область, хизаар, автономито республикануудта чемпионууд болон шатаршад хабаадалсаха байна. Шатаршадай дунда мэдээжэ болоhон спортын мастернууд, мастерта кандидадууд олон байха зэргэтэй. Улаан-Үдэ хотодо мүрысөөн январиин 31-дэ эхилээд, февралиин 14-дэ дүүрэхэ зэргэтэй. Энэ нааданда шадамар бэрхээр уулзалга бүхэнөө дүүргэжэ, зонын чемпион болоhон, хоёрдохи hуури эзэлhэн шатаршад бусад зонын эрхим шатаршадтай хахад финальна, түгэсхэлэй наада хоорондоо үнгэргэхэ болоно.

Асуудал: Һонирхолтой энэ наадан хаана үнгэргэгдэхэнь бэ, нааданда залуу шатаршад хабаадалсаха гү?

Харюу: Олон зоной хабаадалгатай шатаршадай мүрысөөн Зүүн Сибириин культурын институдай шэнэ байшангай ехэ зал соонь үнгэргэгдэхэ болонхой.

Зонын энэ мүрысөөндэ залуу шатаршад олоороо хабаадалсаха байна. Эдэнэрнай эдиршүүлэй дундаhаа онсо шалгаржа, республика, область, хизаарнуудта чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэhэн спортсменүүд болоно. Дүн хамтадаа энэ мүрысөөндэ жараад шатаршад суглархa юм. Тиимэhээ шатаршадай дунда hаяар болохоёо байгаа наадан hонирхолтой байхань лабтай.

Асуудал: Шайбатай хоккей наадалгаар үнгэргэгдэхэ мүрысөөн хэзээ болохоор хараалагданхай гээшэб. Энэ мүрысөөндэ ямар область, хизаарай команданууд ерэхэ болонхойб?

Харюу: Хоккейн наадан hүүлэй үедэ манай ороной спортсменүүдэй дунда бүри хүндэтэй боложо байнхай. Тиин олон зониие хабаадуулжа эхилhэн шайбатай хоккейгээр зононууд хоорондын мүрысөө үнгэргэхэ гэhэн тогтоол Россин Федерациин спорткомитет баталан абаhан байгаа. Улаан-Үдэ хотодо энэ мүрысөөн февралиин нэгэнhээ юhэн болотор үнгэргэгдэхөөр хараалагдаба. Мүрысөөндэ Алас-Дурна зүгэй зонын хоккеистнүүд хабаадалсаха юм. Хамтадаа наяад спортсмен суглархa болоно.

Асуудал: Мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн командада, спортсменүүдтэ ямар шан барюулагдаха болоноб?

Харюу: Россин Феде[…] циин түрүү hуури эзэл[…] түлөө үнгэргэгдэжэ эхил[…] эдэ мүрысөөнүүдэй түгэсхэ[…] наадан хүрэтэр мүрысөө[…] гэргэhэн команда тэрэл го[…] дуудай физкультура, спо[…] тын комитедэй шан бэ[…] гүүдтэ хүртэхэ юм. […] шээнь, шатараар олон […] тогтоогдоо. Эдэ шангууд[…] хотын спортын бүлгэмүүд[…] гадна, эмхи зургаанууд, ре[…] публикын газетэнүүд […] рюулха болонхой.

Асуудал: Холын городу[…] hаа мүрысөөндэ хабаада[…] хаар ерэhэн спортсменү[…] тэ бэлэг барюулдаг занша[…] най орхигдоогүй аабза?

Харюу: Үгы даа. Үг[…] Заншал болоhон энэ гури[…] юундэ орхихобибди. Т[…] мэhээ хотын спортын бү[…] гэм, предприятинууд хүүш[…] заншалаар Улаан-Үдэ хо[…] ерэhэн спортсменүүд[…] шефтээ абажа, манайда ай[…] шаар ерэhэн үдэрhөө[…] эхилээд, нютагаа бусата[…] өөhэдынгөө талаhаа али б[…] лохо туhаламжа үзүүл[…] байха болоно. Жэшээнь, ш[…] таршадай наадаар hонир[…] дог хотын пионернүүд[…] байшангай эдиршүүл хо[…] hоо ерэhэн шатаршад[…] өөhэд өөhэдынгөө дура[…] хаалай бэлэгүүдые бэлдэ[…] эхилээ. Богонёор хэлэхэ[…] hонирхолтой эдэ наадан[…] дые олоороо ерэжэ хара[…] етнай уриха байнаб.

ХҮБҮҮДНАЙ ЭРХИМ БАЙБА

Хабаровск хотодо үнгэргэгдэhэн зонын мүрысөөндэ хабаадалсаhан манай республикын «Динамо» бүлгэмэй эдир санашад бусажа ерэбэ. Мүрысөөндэ манай санашадhаа гадна, Магаданай, Урда-Сахалинай, Амарай областьнуудай, Красноярска, Хабаровска хизаарнуудай спортсменүүд хабаадалсаhан байна.

Мүрысөөндэ хабаадаhан эдир хүбүүд, басагадай дунда үнгэргэгдэhэн урилдаанай дүн ами аминдаа гаргагдажа, санашадые hонирхуулаа.

Урилдаанай түрүүшын үдэр хүбүүд 10, басагад 5 километрэй зайда мүрысэбэ. Буряадай АССР-эй спортсменүүдэй дундаhаа Улаан-Үдын 65-дахи дунда hургуулиин 10-дахи классай hурагша Валерий Пантелеев зайгаа 40 минута 20 секунда соо гаталжа, хоёрдохи hуури эзэлhэн байна.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр 4х5, 4х3 гэhэн эстафетэ дамжуулгаар үнгэргэгдэhэн урилдаанда хүбүүдэй команда хоёрдохи, басагаднай дүрбэдэхи hуури эзэлhэн байгаа. Мүн 15 километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда багшанарай институдай студент Валерий Мироманов хоёрдохи hуури эзэлжэ, командаяа түрүү hууринуудай нэгэндэ гаргалсажа шадаба. Санашад В. Пантелеев, А. Матушкин гэгшэд зайтаа эрхимээр гаталжа, Хабаровскын, Урда-Сахалинай командануудые ахижа гараа бшуу. Тиин наадаанай дүн гаргахада, т[…] буудэймнай команда хоё[р]дохи hуури эзэлжэ, Росси[…] Федерациин эдир хүбүүд, б[…] сагадай дунда түрүү hуу[…] эзэлхэ түгэсхэлэй наадан[…] хабаадалсаха болобо. Бас[…] гадай дундаhаа Красноя[…] скын, Хабаровскын хиза[…] рай, Магаданай областин[…] команданууд түрүүшын гу[…] бан hуури эзэлбэ. Түгэсх[…] лэй энэ мүрысөөн март[…] 18-hаа 22 болотор Ко[…] АССР-эй ниислэл — Сы[…] тывкар хотодо үнгэргэгдэ[…] юм.

Б. БАЛЬЧИНОВ,

ГТО-гой НОРМО ТУШААНА

Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд болон алба хаагшад «Бултадаа ГТО-гой нормо тушаалгада!» гэhэн уряа доро санын зүргэ дээрэ гаража урилдаба. Энэ үдэр эрэшүүл 5, эхэнэрнүүд хоёр, ажалай ветеранууд 3 километрэй зайда урилдажа, олоной анхарал татаба.

Урилдаанай зүргэ дээрэ хоёр наhанай — долоотой Аверков Олешка, вагон хабсаралгын цехэй начальнигай орлогшо, 61 наhатай Н. М. Флор гэгшэд гаража, эндэ сугларагшадые баясуулба. Тиин эдэ хоёрой урилдаанай дүн гаргахада, эрхим hайн байба. Аверков Олешка хоёр километрэй зайе 17 минута 20 секунда. Н. М. Флор 5 километрэй зайе 29 минута 02 секунда соо гаталжа, хоюулаа ГТО-гой нормо тушааба. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа ажалай ветеран Суббот[…] на хоёр километртэ урил[…] хадаа, зайгаа 17,40 секун[…] соо гаталhан байна. Энэ үдэ[…] урилдаанда гараhан заводо[…] бүхы хүдэлмэришэд, алб[…] хаагшад ГТО-гой нормо бу[…] тадаа тушааhан байна.

Мүнөө эдэнэр ГТО-го[…] нормо буудалгаар, тамара[…] гаар тушааха болонхой, ба[…] дэжэ эхилбэ.

Б. МИРОМАНОВ.

МИЛИЦИИН ЮРЫН ҮДЭРНҮҮД

ГЭМТЭ ЯБАДАЛ ЭЛИРҮҮЛЭГДЭБЭ

Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын оперативно-техническэ таhаг. Энэ таhагай физико-химическэ лабораторидо оробобди. Эксперт-химик, милициин ахалагша лейтенант К. Лопатина орёо оньhон прибороор юушьеб анхаралтайгаар хаража байба. Энэ оньhон приборой туhаламжаар гэмтэ ябадалай хэгдэhэн газарhаа олдоhон зүйлнүүдые шэнжэлэн үзэдэг байна. Хажуудань фото-зурагуудые шэнжэлдэг лаборатори. Мүрдэлгын үедэ милициин хүдэлмэрилэгшэдэй буулгаhан фото-зурагуудые эксперт-криминалист, милициин лейтенант Н. Сахаровский, лаборантнууд Л. Бурдакова, Е. Кривоногова гэгшэд эндэ гаргажа байба. Гэмтэ ябадалые элирүүлхын тулада бодото баримтанууд шухала хэрэгтэй болодог шуу.

Оперативно-техническэ таhагай начальнигай орлогшо, милициин подполковник М. Конечных ингэжэ хөөрэбэ:

— Хулгайшан харанхы hүни тохёолдуулжа, Улаан-Үдын нэгэ предприятиин байрада ороод, түмэр сейф эбдэжэ, ехэхэн мүнгэ хулгайлhан байгаа хаш.

Сонхын шэл hугалжа абаhан бэеэрээ хүршэ гэрэй орой дээрэхи саhа уруу тэрэ сейфээ хаяжархиhан байгаа. Гарайнгаа мүр сараа шэл дээрэ тэрэ үгы хэжэрхиhэн байба.

Энэ ушарай болоhон газарые нарин нягтаар шэнжэлжэ үзэхэдэ, сонхын абтаагүй шэлэй эрмэгтэ хулгайшанай гурбан хурганай мүр сараа олдобо. Тэрэ шэлэй эрмэгhээ барижа, байра хүдар ороhон байшаба. Хулгайшанай унагаажархиhан дэбтэр батарей дороhоо мүн лэ олдобо. Мүнгэ хадагалжа байhан сейфэй хабхагта гуталайнь мүр байба.

Удангүй эрхэтэн Ч. гэгшэ мүнгэ хулуугаа гэжэ hэжэглэгдэбэ. Тэрэ мүнгэ хулууhанаа таhа арсаба. Зүб тобшолол хэхын тулада сонхын шэл, сейф, дэбтэр энэ таhагта асарагдажа, ханамжатайгаар шэнжэлэгдэhэн байна. Хулгайн болоhон газарhаа олдоhон дэбтэртэ тэмдэглэгдэhэн гар бэшэгынь, мүн шэл бариhан хурганай сараа, сейф гэшхэhэн гуталай улын мүр Ч. гэгшынхитэй тон адли байна гэжэ тодоруулагдаба.

Ч. гэгшэ мүнгэ хулууhан байгаа гэжэ эдэ бүхы баримтанууд арсашагүйгөөр гэршэлжэ, хулгайшан сүүдтэ үгтөө.

Шэнжэлэгдэhэн баримтануудай гэмтэ ябадал хэhые сэхэ гэршэлжэ үгэhэн үшөө нэгэ жэшээ дурдая. Хяагтын аймагай хүдөөгэй нэгэ магазинда хулгайшан ороод, архи хулууhан байба. Шэл амhартада химическэ тусгаар бодос түрхигдэhэн байгаа гэжэ хулгайшан мэдээгүй байшоо.

Милициин оперативна таhагай хулгайн болоhон газарта ерэhэн хүдэлмэрилэгшэд барилгашадай хамтын байрада оробо. Тэндэ байдаг гурбан хүнэй хубсаhан химическэ бодосоор будагдашаhан байба. Тосхондо ажаhуугша Г. гэгшэ орой hүни тэдэнэртэ ороод гараhан байгаа гэжэ тодоруулагдаба. Тэрэнэй хубсаhан, бэень мүн лэ химическэ бодосоор будагдаhан байба. Хулгайшан гэмтэ ябадал хэhэнээ мэдэрхэ баатай болоо.

Ингэжэ мүнөө оперативна болон криминалистическэ техникын туhаламжаар гэмтэ ябадал амжалтатайгаар элирүүлэгдэнэ.

П. КАЗАРИНОВ.

62-той ЭХЭНЭР АНГУУШАН

Үбдэг тулама саhан соогуур зурыhан ангуушадай нэгэ зүргэ дээрэ арадаа буу үргэлhэн, сэн бүн болошоhон хубсаhатай эхэнэрые харахадаа, абаhаар гайхаа бэлэйб. Юуб гэхэдэ, Баунтын аймагта ангууша орoтон эхэнэрнүүд олоншье hаа, наhатай болоhон эмэгтэйшүүл үсөөн ха юм.

Рассошино тосхондо ажаhуудаг үнинэй ангуушад Прокопий Иннокентьевич Дандеев, тэрэнэй hамган Аксинья Семеновна Дандеева гэгшэд пенсидэ гараашье hаа, агнууриин хэhын эхилхэдэ шадал зэргээрээ тайга соогуур агнуури хэжэл ябадаг юм.

Мүнөө 62-той болоhон Аксинья Семеновна тайгала гаража агнуури хэхэдээ, нүхэрhөө зургаан хэрмэ үсөөниие бариhан байба. Үбгэн хүгшэн хоёр хамта дээрэнь хэрмэнэй 148, булганай 4 арhа тушааhан байна.

— Би залуу ябахадаа эсэхэ сусахые мэдэхэгүй, мэргээршье буудадаг бэлэйб. Харин мүнөө ой тайгада саhан ехэ, наhатай болоhон намда агнуури хэхэнь хүшэр болоо. Теэд миин гэр hахяад hуунагүйб,— гэжэ Аксинья Семеновна хөөрөө hэн...

А. ЦЫРЕНОВ.

Баунтын аймаг.

ХОЁР ҮЕЫН УУЛЗАЛГА

Хорин зургаан жэлэй саада тээ, январиин 10-да, Улаан-Үдын авиазаводто механическа цех нээгдэhэн юм. Энэ үдэртэ зорюулагдаhан баяр ёhололой суглаан эндэ hая үнгэргэгдэбэ.

Заводой үнинэй хүдэлмэришэн А. Я. Матанцев цехэй түүхын хуудаhануудые иран, hонирхолтой хөөрөө хэбэ:

— Хори гаран жэлэй урда манай цехтэ hүнэй машинанууд, сеялкэнүүд, портсигарнууд, hам ба шагтанууд, элдэб амhарта болон арадай үргэн хэрэглэлэй бусад зүйлнүүд бүтээгдэдэг бэлэй. Дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ гансашье шагта үлүү хэхэ гээшэ тон шухаг hэн. Табяад онуудаар оро, тракторай детальнуудые бүтээдэг болоо hэмди.

— 1952 онhоо эхилэн, техническэ hуралсал дүүргэhэн мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдөөр хангагдажа эхилээбди. Мүнөө хүндэтэ хүдэлмэришэдэй нэрэ солодо хүртэhэн Афонина, Боязитова, Пищалкина болон бусад тэрэл үеэр манай цехтэ хүдэлхэеэ ерэhэн байна,—гэжэ нүхэр Матанцев саашань тэмдэглэбэ.

А. Я. Матанцев, мастер Ю. В. Абатуров болон бусадай хөөрөө сугларагшад анхаралтайгаар шагнаба. Бэлэн болоhон зүйлнүүдээ мори тэргэдэ ашаад, заводой талмай дээрэ гаргадагаа наhатай болоhон хүдэлмэришэд hанан дурдан сугларагшадта хөөрэжэ үгөө.

Авиазаводой механическа цехтэ хүдэлдэг залуушуулай зүгhөө Александр Ковалев үгэ хэлээ. Тингэхэ зуураа, аха нүхэдэйнгөө ёhо заншалые, хүдэлмэришэ бэрхэ абари зангыень арюунаар абажа ябахабди, табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ талаар абаhан уялгаа манай цехэй комсомолец бүхэн дүүргэхэ гэжэ мэдүүлээ.

Баяр ёhололой энэ суглаан дээрэ заводой механическа цехэй үнинэй хүдэлмэришэдтэ баяр баясхалан хүргэгдэжэ, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Энэ хадаа миил баяр ёhололой суглаан бэшэ, харин хоёр үеын хүдэлмэришэдэй ёhотой уулзалга болоно.

Н. ФЕДОТОВ,
авиазаводой газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ.

УРАН ЗОХЁОЛОЙ ДОЛГИН ДЭЭРЭ

Буряадай хүдөө ажахын техникумдэ уран зохёолдо зорюулагдаhан үдэшэ үнгэргэгдэбэ. Уран зохёолдо, илангаяа шүлэгтэ дуратай hурагшад эндэ олоороо сугларжа, поэдүүд Цыденжаб Жимбиев Николай Дамдинов хоёртой уулзаhан байна.

Уран зохёолой долгин дээрэ айлшаар уригдаhан поэдүүдэй, мүн бусадшье найруулагшадай шүлэгүүд зэдэлээ.

Поэт Николай Дамдиновай хэдэн шүлэгүүдые Галина Молокова уран гоёор уншажа, шагнагшадай сэдьхэл уяруулаа. Галя мүнөө гурбадахи курсада hурана. Жэлhээ жэлдэ үнгэргэгдэдэг уран hайханай наада харалгада эдэбхитэйгээр хабаадажа, бэрхэ уншагша гэжэ мэдээжэ болонхой юм.

— Һургуулида hуража ябахаhаа хойшо уран зохёолоор hонирходогби. Буряад поэдүүдэйнгээ шүлэгүүдые анхаран ходо уншагшаб,—гэжэ Содбо Ешисамбуев хөөрэнэ.

Энэ хүбүүнэй шүлэгүүдые уншажа байхыень харахада, үнэхөөрөөшье hониин, анжан шагнамаар байгаа. Н. Дамдиновай бэшэhэн шүлэгүүдые үндэhэн буряад хэлэн дээрээ тэрэ ямар гоёор уншааб даа!

Тус техникумдэ өөhэдыншье зохёолшод олон юм. Тэдэнэрэй нэгэн Дарима Галсанова өөрынгөө зохёолhоо гадна, поэтэсса Ц-Д. Дондоковагай шүлэгүүдые уншаа.

Цыденжаб Жимбиевэй «Далай тухай балладые» Иван Сенотрусов шадамараар уншаhандаа, авторай болон сугларагшадай баяр баясхаланда хүртөө.

Уран зохёолшод уншагшад хоёрой хоорондо үнгэрhэн уран зохёолой үдэшэ hонирхолтойгоор үнгэрөө. Айлшаар уригдаhан поэт бүхэн өөрынгөө зохёохы намтар, мүнөө үеын совет поэзи тухай уншагшадтаа хөөрэжэ, шэнэ шүлэгүүдээ уншажа үгөө.

Уулзалгынгаа түгэсхэлдэ тэдэнэр дурасхаалай бэлэгүүдээр андалдаа.

М. МЕДОВАЯ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Хабарые угтуулан» — түрүү бэшэг. «Республикын нэгэ үдэр» — подборко.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Хурьгадаа гарзагүйгөөр абахабди» — С. Цыдыповэй статья. «Мастер» — Т. Сергеевэй статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда: «Интернационалистнууды е hурганабди» — Г. Будаевай статья. «Уг залгуулагша» — Н. Галдановай очерк.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Һэшхэлээ — хара уhанда» — фельетон. Нютаг нютагай hонинууд.

ЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:
11.20 — hурагшадта «Аянгата тала» — фильм-зүжэг. 12.30 — «Портрет в красном мраморе» — телеочерк.

«Орбита» харуулна:
13.05 — Һурагшадта «Будильник». 13.35 — Хүгжэмтэ киоск. 14.05 — Телевизор харагшадай асуудалнуудта «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. Жуков харюусана. 14.50 — Үнгэтэ телевидени. «Киногоор аяншалагшадай клуб».

Улаан-Үдэ харуулна:
15.50 — 16.00 — «Бүхы юумэ ойлгохом».

«Орбита харуулна:
16.00 — В. И. Ленинэй Кремльдэ ажаhуудаг, хүдэлдэг газарhаа репорт[…] 16.35 — П. И. Чайковс[…] «Табадахи симфони». 17.[…] — «Ленин в Октябре» уран hайханай фильм. 19.[…] — «Время» — мэдээсэ[…] програма. 19.30 — Үнг[…] телевидени. «Хатарай үе[…]» 20.30 — Үнгэтэ телевид[…] «Совет Украина» — до[…]ментальна фильм.

Улаан-Үдэ харуулна:
21.30 — «В начале […]ка» — уран hайханай фил[…]

«Орбита» харуулна:
23.00 — Үнгэтэ телеви[…]ни. Хоккейгээр СССР-эй [тү]рүү hуури эзэлхын тү[…] «Динамо» — «Спартак».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ[…]
19.00 — Н. Г. Черны[…]ский. «Юу хэхэб?» — тү[…] телевидениин табиhан зү[…] (2, 3-дахи сери). 20.35 — Концерт.

ПОНЕДЕЛЬНИК, ЯНВАРИИН 22.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[…]

Улаан-Үдэ харуулна:
18.00 — «Түрэл гэрни[…]» телеочерк. 18.25 — hурагш[…]та — «Шэл үүдэн» — Ха[…]ховска телевиден[…] фильм. 19.00 — Спортын […]нин. 19.10 — «Долоон хо[…]гой шэнжэлэлгэ» (бур[…]даар). 19.40 — «Хүн ба б[…]гаали». 20.40 — «Эдиршүү[…] зугаа» — Ленинградай ст[…]диин концерт. 21.20 — «Д[…]хэйн долоон хоног». 21.40 — «Ута, утал харгы даа» — Л[е]нинградай телестуди[…] фильм. 22.40 — «Одесс[…] морягууд» — телеочерк.

ШЭНЭ ГОСТИНИЦА—ТОСХОНОЙ ШЭМЭГ

Зэдын аймагай түб Петропавловка тосхондо шэнэ гостиница баригдахаар 238 мянган түхэриг мүнгэн hомологдоhон байгаа. 589-дэхи ПМК-гай барилгашад шэнэ гостиницын барилга дүүргэжэ, эдэ үдэрнүүдтэ ашаглалгада үгэбэ.

А. Н. Илькова, А. Б. Лазеров гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадын барилгашад hүүлшын хүдэлмэри шанар hайнтайгаар хээ. Досоо талыень гоё hайханаар шэмэглээ. Энэ хоёр дабхар байшанда ороходо уужам, hаруул байхаhаа гадна, таhалга бүхэниинь халуун, хүйтэн уhатай юм.

Нэгэ доро 56 хүн эндэ байрлажа амарха аргатай. Мүн хоёр хүнэй байха таhалганууд бии. Гостиницын дэргэдэ буфет, улаан булан хүдэлнэ. Улаан булан соо шэнэ газетэ, журналнууд хододоо байдаг, мүн телевизор табигдаха юм.

Шулуугаар баригдаhан хоёр дабхар энэ байшангые холоhоо харахада, тосхоной шэмэг мэтээр үзэгдэнэ.

Аймагай колхоз, совхозуудhаа арбан хоногой курсада ерэhэн 40 гаран хонишод шэнэ гостиницын эгээн түрүүшын айлшад эндэ байрлаба.

— Аймагайнгаа түб ямар нэгэн хэрэгээр ерэхэдээ таатай зохидоор амарха байратай боложо жаргаа зон байнабди. Юрэдөө, город гэхэйнхиhоо дутуугүй гостиница бодоо даа, — гэжэ Торинн совхозой ахалагша хонишод Батоцырен Мункуев, Александр Дондуков гэгшэд баяртайгаар хөөрэнэд.

Д. ДУГАРОВ.

Болоhон ушар

ТҮЙМЭР САРАГДАБА

Галай аюулые сагсоонь обёорhонойнь, түймэр унтараалгые шадамараар эмхидхэhэнэйнь түлөө совхозой хүдэлмэришэд Ю. И. Якушевые шагнаха, Н. Игумновта баяр баясхалан хүргэхэ.

«Комсомольский» совхозой дирекци, партком болон рабочкомой сонохоhон мэдээсэлhээ эдэ үгэнүүд абтаба.

Нэгэтэ Юрий Иванович үүр хираанаар бододог хэмдээ бодожо, газаашаа гараба Зүүн зүгhөө сайража эхилhэн үүрэй толондо түригдэн, унтаржа эхилhэн одо мүшэдые, нойрhоо hэрижэ захалhан тосхоноо хаймадан хаража байтараа, амяа татан зогсошобо...

Автогаражай кочегаркын орой дээгүүр гал дүлэн огторгой өөдэ соробхилжо байба. Юрий Иванович гал аюул гэжэ мэдэхэдээ, хүршэ Николай Игумновтанайнгаа гэр тээшэ харайжархиба. Нүгөөдэнь тосхонойнгоо айлнуудые яаралтай түргэн hэрюулбэ. Тиихэдэ Якушев түймэрэй hүжэрэн носожо байhан газарта гүйн ошожо, гансаараашье hаа, галтай тэмсэжэ оробо. Удангүй олон зон сугларжа, аюулта түймэрые унтарааhан байна. Ингэжэ галай аюул зайсуулагдаа. Сагсоонь хүнүүдые hэрюулжэ үрдеэгүй hаань, энэ түймэр совхоздо ехэхэн хохидол ушаруулжа болохо байгаа бшуу.

Б. АЛЕКСАНДРОВ.

Яруунын аймаг.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54 приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76. отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86 пропаганды и агитации — 56-23 промышленности и строительства — 61-35. советского строительства и быта — 69-56, культуры и школ — 60-21 писем в рабселькоров — 67-81, информации — 34-05. общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-81.